

Dautafchanas = grammatina

ješ

pamahzitajs

**apkahrtgahjejeem fkoahlmeistereem
un mahthem,**

ta

Mahrtina Luttera masa katkissa wahrduš
jautajohť behrneem buhs iškaidroht.

Mihgá 1865.

Drittehts pee hilschu- un grammatu- drikketaja Ernst Plates.

№ 530.

Gegen den Druck dieses Katechismus für Katecheten, ist nach vorgängiger Durchsicht von Seiten des Livländischen Evangelisch-Lutherischen Consistoriums nichts einzuwenden.

Riga-Schloß, den 28. März 1865.

Consistorialrath Dr. C. A. Bertholz.

H. Busch, Notair.

9tā April mehn. deenā 1865tā gaddā.

LU Teologijas fakultātes
bibliotēka

Nr. 1085

Ihſa pamahziſchana kà ſchi grahmatina jabruhke.

Mihlais laffitajs! Schi maſa grahmatina ap-
fahrtegahjejeem ſkohlmeistereem un prahtigeem wezza-
teem par labbu ſaraſtita, lai behrni no winneem
mahzitohs, tohs katkiſſu wahrduſ, ko ſchee papreeſch
jau galwâ eemahzijuſchees, ſapraſt un ar apdohmu
ſkaitiht. Tapehz nedohd wiſ til daudſ ſcho grah-
matu behrnam rohkâ, bet wiſſwairak mahzees patſ
pehz tahs behrnus jautahht. Dee jautafchanas
wahrdi tà irr ſalifti, ka behrnam zitadi nemaſ
naw jaatbild, kà ar paſcha katkiſſa wahrdeem, ko
wiſch no galwas irr mahzijees. Ja behrns tuhlit
neſinn, kà winnam jaatbild, tad lai taſ to mahzi-
baſ-gabbalu, par ko teef jautahhts, no eefahfuma
ſkaita lihdi teem wahrdeem, no furreem taſ atbildſ

jaisnemm un sto lai winsch tikmehr darra, kamehr
winsch pats to rittigu atbildu atrohn. Dee baufli-
bas un pee tizzibas lohzeekleem atraddisi wairak
jautaschanas, ka tannis pehdigôs galwas=gabbalôs.
Ja tohs pirmus gabbalus plaschafi buhfi jautajis,
tad jau tohs pehdigus warresi ihfakâs jautaschanâs
fanemt.

①.

Zee desmits Deewa bauschli.

Pirmais bauflis.

Stohlmeisters. Staiti pirmo baufli.

Behrens. Es esmu tas Kungs, tavs Deews, tew ne-
buhš zittus fweschus Deewus turreht preefšch
mannim.

St. Kas schohs wahrduš runna: Es esmu tas Kungs, tavs
Deews?

B. Deews.

St. No ka winsch tad runna, fazzidams: Es esmu tas Kungs?

B. No sew.

St. Kas tad nu tas tahds irr, kas fchē fakka: Es?

B. Deews.

St. No nu Deews par sew fakka, kas winsch effoht?

B. Winsch effoht tas Kungs.

St. Kas tad irr tas Kungs?

B. Deews.

St. Tad nu winsch fakka: Es esmu tas Kungs; bet tā winsch
wehl fakka?

B. Taws Deews.

St. Ka Deews winsch irr?

B. Mans Deews.

Schē wehl warr tahdā wihsē jautast:

St. Wei Deews schohs wahrduš tewint ween fakka? — B. Ne,
wisseem zilwekeem.

St. Sinnams, jo Deewa bauschli irr wisseem zilwekeem dohti.

St. Tad tew nu buhs Deewu par sawu Kungu un par sawu
Deewu turreht. — No tad nu Deews wehl fakka pirmā
baufli?

B. Tew nebuhš zittus fweschus Deewus turreht preefšch mannim.

St. Kas to fakka?

B. Deews.

- St. Jo to Deews tablak fakka ohtrâ baußli? Ko winsch ne-
buhßchoht darriht?
- B. Winsch to nepamettischoht nosohditu, kas winna wahrdu
neleetigi, welti walka.
- St. Ko Deews nepamettihß nesohditu?
- B. To, kas winna wahrdu neleetigi welti walka.
- St. Râ Deews tahdu zilweku, kas winna wahrdu neleetigi,
welti walka, nepamettihß?
- B. Nesohditu.
- St. Ja nu Deews tahdu zilweku nesohditu nepamettihß, to
tab winsch ar to darrihß?
- B. Winsch to sohdiß.
- St. Ko Deews sohdiß?
- B. To, kas winna wahrdu neleetigi, welti walka.
- St. Ko tad nu Deews aisleeds ohtrâ baußli?
- B. Deews aisleeds, ka winna wahrdu nebußß neleetigi, welti
walkaht.
- St. Klaußßim nu, lâ Mahrtinsch Lutters mums to isskaidro.
Skaiti isskaidroschanas wahrduß.
- B. Mums bußß Deewu bihtees un mißhoht, ka mehß
pee winna wahrda nelahdam, nedß nepateesi
Deewu minnam, ne burram nei mellojam, nei
peewikkam, bet winnu wissâß behdâß peesauzam,
luhdßam, teizam un flawejam.
- St. Ko mums bußß darriht?
- B. Mums bußß Deewu bihtees un mißhoht.
- St. Ko mums bußß bihtees?
- B. Deewu.
- St. Ko mums bußß mißhoht?
- B. Deewu.
- St. Tad nu mums nebußß ween Deewu bihtees; bet to mums
wehl bußß darriht?
- B. Deewu mißhoht.
- St. Un mums nebußß ween Deewu mißhoht, bet to mums
wehl bußß darriht?
- B. Winnu bihtees.
- St. Par to tad nu mums bußß Deewu bihtees un mißhoht?
- B. Ra mehß pee winna wahrda nelahdam.
- St. Ko tad mums nebußß darriht pee winna wahrda?
- B. Mums nebußß lahdeht.
- St. Pee ka mums nebußß lahdeht?
- B. Mums nebußß pee winna wahrda lahdeht.
- St. Pee lahda wahrda mums nebußß lahdeht?
- B. Pee Deewa wahrda.

- St. Ko mums nebuhs darriht pee Deewa wahrda?
 B. Lahdeht.
 St. Brett kahdu baußli tu lahdedams apgrehkojees?
 B. Brett ohtru.
 St. Ko tad lahdedams zilweks neleetigi welti warka?
 B. Deewa wahrdu.
 St. Brett kahdu wahrdu tad nu lahdedams zilweks apgrehkojahs?
 B. Brett Deewa wahrdu.
 St. Tad nu tew nebuhs lahdeht. Bet ko tew wehl nebuhs darriht?
 B. Man nebuhs nepateeffi Deewu minneht.
 St. Ra tew nebuhs Deewu minneht?
 B. Nepateeffi.
 St. Ko tew nebuhs nepateeffi minneht?
 B. Deewu.
 St. Woi pawiffam nebuhs Deewu minneht?
 B. Buhs gan, tillai nepateeffi nebuhs winnu minneht.
 St. Ko mums wehl nebuhs darriht?
 B. Mums nebuhs burt.
 St. Brett ko zilweks apgrehkojahs, burschanas darbus strahdams?
 B. Brett Deewa wahrdu.
 St. Ras mums wehl teef aistleegts ohtra baußli?
 B. Ra mums nebuhs melloht, neds peewilt.
 St. Pee kahda wahrda mums nebuhs melloht neds peewilt?
 B. Pee Deewa wahrda.

Leezi wehra: Schè buhs japrassa :

- St. Woi tad nebuhs grehks, tad mehs mellodami un peewildami Deewa wahrdu ne peeminnesim! B. Buhs gan grehks.
 St. Sinnams ar wisseem melleem, ko zilweks runna, winsch apgrehkojahs. Bet winna grehks jo leelats, tad winsch mellodams, jeb peewildams Deewu minn.

- St. Brett ko tad nu apgrehkojees, woi lahdedams, woi nepateeffi Deewu minnedams, woi burdams, woi pee Deewa wahrda mellodams jeb peewildams?
 B. Brett Deewa wahrdu.
 St. Zaur ko tad nu Deewa wahrds neleetigi welti tohp wal-kahs?
 B. Zaur to, ka pee winna wahrda lahdam, jeb nepateeffi Deewu minnam, jeb burram, jeb mellojam, jeb peewiffam.
 St. Woi tad tew pawiffam nebuhs Deewa wahrdu minneht?
 B. Man buhs gan winna wahrdu minneht.

- St. Rà tew buhs winna wahrdu minneht?
 B. Man buhs winnu wiffàs behdàs peefaukt, luhgt, teikt un flaweht.
- St. Ko tad tew nu buhs darriht?
 B. Peefaukt.
- St. Ko buhs peefaukt?
 B. Deewa wahrdu.
- St. Kad tew buhs Deewa wahrdu peefaukt?
 B. Wiffàs behdàs.
- St. Ko tew buhs darriht wiffàs behdàs?
 B. Deewa wahrdu peefaukt.
- St. Ko tew wehl buhs darriht?
 B. Luhgt, teikt un flaweht.
- St. Ko tew buhs luhgt, teikt un flaweht?
 B. Deewa wahrdu.
- St. Pareisi. Peefauzohht, luhdsoht, teizohht, flawejoht gan warram Deewa wahrdu minneht. Tad nu Deews obtrâ baußli aifleeds, fa mums nebuhs winna wahrdu neleetigi, welti walkaht. Yet fà tad nu buhs winna wahrdu walkaht, ja to weenâ wahrdâ fanemmoht gribbam fazzihht? — To es tew fazzifchu: Mums buhs winna wahrdu pareisi walkaht. Redsi, to Deews obtrâ baußli pawehl. — Nu falki man beidsohht, kad zilweks fargasees, Deewa wahrdu neleetigi welti walkaht?
- B. Kad winsch Deewu bihsees un mihtohs.
- St. Un kad zilweks Deewa wahrdu pareisi walkahs?
 B. Kad winsch Deewu bihsees un mihtohs.

Treschais baußlis.

- St. Statti trescho baußli.
 B. Tew buhs to fwehtu deenu fwehtihht.
- St. Kas to falka?
 B. Deews.
- St. Kam Deews to falka?
 B. Man.
- St. Ko tew buhs darriht?
 B. Mon buhs to fwehtu deenu fwehtihht.
- St. Ko tew buhs fwehtihht?
 B. To fwehtu deenu.
- St. Kabdu deenu?
 B. To fwehtu.
- St. Ko tew buhs darriht ar to fwehtu deenu?
 B. Swehtihht.

- St. Staiti Puttera issfaldroschanas wahrduſ.
- B. Mums buhs Deewu bihteſ un miſkoht, la mehſ to Deewa mahzibu un winna wahrduſ nepulgojam, bet to paſchu ſwehtu turrām, labpraht dſirdam un mahzameeſ.
- St. Ko mums buhs darriht?
- B. Deewu bihteſ un miſkoht.
- St. Ko mums buhs bihteſ un miſkoht?
- B. Deewu.
- St. Par to mums buhs Deewu bihteſ un miſkoht?
- B. Ra mehſ to Deewa mahzibu un winna wahrduſ nepulgojam.
- St. Ko tad mums nebuhs pulgoht?
- B. To Deewa mahzibu un winna wahrduſ.
- St. Raħdu mahzibu mums nebuhs pulgoht?
- B. Deewa mahzibu.
- St. Woi mums Deewa mahzibu ween nebuhs pulgoht?
- B. Ne, mums arri nebuhs pulgoht winna wahrduſ.
- St. Ra wahrduſ mums nebuhs pulgoht?
- B. Deewa wahrduſ.
- St. Ko tad mums nebuhs darriht ar Deewa mahzibu un ar winna wahrdeem?
- B. Mums to nebuhs pulgoht.
- St. Raħ mehſ to nedarriħm?
- B. Raħ Deewu biħſimeeſ un miħkoħm.
- St. Tad nu mums Deewa wahrduſ uu winna mahzibu nebuhs pulgoht. Bet to mums tad buhs darriht?
- B. Mums buhs to paſchu ſwehtu turreht, labpraht dſirdeht un mahziteeſ.
- St. Ko mums buhs ſwehtu turreht?
- Leezi weħrā. Behrns atbildehſ: To paſchu. Tad floħlmeiſteram japrāſſa: Ko paſchu? Tad behrnam ja-atbild:
- B. Deewa mahzibu un winna wahrduſ.
- St. Ra tad mums buhs Deewa mahzibu un winna wahrduſ ſwehtuſ turreht?
- B. Toħſ labpraht dſirdoht un mahzoteeſ.
- St. Ra mums buhs Deewa mahzibu un winna wahrduſ dſirdeht?
- B. Labpraht.
- St. Un la mums buhs Deewa mahzibu un winna wahrduſ mahziteeſ?
- B. Labpraht.
- St. Ko mums buhs labpraht darriht?
- B. Deewa wahrduſ dſirdeht un mahziteeſ.

St. Ja nu Deewa wahrduß labpraht dßirdam un mahjamees, fa meßß tad winnuß turram?

B. Swehtuß.

Seezi wehrä: Schè lai ffohlmeißters praßfa: Bet kahdä deenä mums it ihpaßßi bußß Deewa wahrdußß dßirdeht un mahjitees?

B. Swehtä deenä.

St. To darridami kahdu baußli peepildißim?

B. Trefcho.

St. Kurßch irr trefchais baußliß?

B. Tew bußß to fwehtu deenu fwehtiht.

St. Kad peepildißim fcho baußli?

B. Kad Deewu bißßimees un mißßtoßim.

St. Bet kahdu baußli pahrtahpam, Deewa wahrdußß un winna mahjibu pulgodami.

B. Trefcho.

St. Kad gan padarrißim kahdu grehtu?

B. Kad Deewu nebißßimees un nemißßtoßim.

St. Ro tad nu Deewßß pawehl trefchä baußli?

B. To fwehtu deenu fwehtiht.

St. Un to Deewßß aißßleedßß trefchä baußli?

B. To fwehtu deenu pulgoht.

Zettortais baußliß.

St. Skaiti zettorto baußli?

B. Tew bußß tawu tehwu un tawu mahti zeenä un gohdä turreht, fa tew labbi klahjjaßßß un tu ilgi dßihwo wirßß semmeßß.

St. Kaßß tew to pawehl?

B. Deewßß.

St. Ro tew bußß darriht?

B. Tehwu un mahti zeenä un gohdä turreht.

St. Kam bußß tehwu un mahti zeenä un gohdä turreht?

B. Man.

St. Ka tehwu un fa mahti tew bußß zeenä un gohdä turreht?

B. Man bußß fawu tehwu un fawu mahti zeenä un gohdä turreht.

St. Woi tehwu ween bußß zeenä un gohdä turreht?

B. Ne, tehwu un mahti.

St. Kà tew bußß fawu tehwu un fawu mahti turreht?

B. Zeenä un gohdä.

St. Ro tad Deewßß tew apßßohla, kad tu to darrißß?

B. Ka man labbi klahßees un eßß ilgi dßihwoßßchu wirßß semmeßß.

Seezi webrâ : Behrens laikam atbildes : Râ tew labbi klahfees un
tâ pr. Tad japrassa : Kam klahfees labbi? B. Man.

- St. Râ tew klahfees?
B. Labbi.
St. Un kas wehl buhs?
B. Es ilgi dsihwofchu wirs semmes.
St. Kur dsihwof?
B. Wirs semmes.
St. Râ dsihwof wirs semmes?
B. Ilgi.
St. Kad tew labbi klahfees un tad dsihwof ilgi wirs semmes?
B. Kad es tehwi un mahti zeenâ un gohdâ turrefchu.
St. Râ Lutters fakka bauſchta iſſflaidroſchanâ?
B. Mums buhs Deewu bihtees un mihtocht, ka mehs
ſawu tehwi un mahti un fungus nepulgojam
nedſ apkaitinajam, bet tohs gohdâ turram, teem
paklaufigi effam, tohs mihtojam un zeenijam.
St. Par ko mums buhs Deewu bihtees un mihtocht?
B. Ka mehs ſawu tehwi un mahti un fungus nepulgojam
nedſ apkaitinajam.
St. Woi tad nu zettortais bauſlis uſ tehwi un mahti ween
rahda?
B. Ne, uſ fungeem arr.
St. Ko tad nu mums nebuhs darriht nedſ tehwi, nedſ
mahtei, nedſ fungeem?
B. Mums nebuhs tohs pulgoht.
St. Ko mums nebuhs pulgoht?
B. Tehwi un mahti un fungus.
St. Ko mums ar teem wehl nebuhs darriht?
B. Mums nebuhs tohs apkaitinaht.
St. Ko mums nebuhs apkaitinaht?
B. Tehwi un mahti un fungus.
St. Kad mehs to nedarriſſm?
B. Kad Deewu bihtamees un mihtofſm.
St. Bet ko tad mums buhs darriht ſaweem wezzakeem un
fungeem?
B. Mums buhs tohs gohdâ turreht.
St. Ko mums buhs gohdâ turreht?
B. Wezzakus un fungus.
St. Ko mums wehl buhs darriht?
B. Mums buhs teem paklaufigeem buht.
St. Kam mums buhs paklaufigeem buht.
B. Tehwi un mahtei un fungeem.

- St. Un to mums wehl buhs darriht?
 B. Mums buhs tohs mihtoht un zeenih.
 St. Ko mums buhs mihtoht un zeenih?
 B. Wezzakus un lungus.
 St. Voi mums tohs mihtoht ween buhs?
 B. Neeven mihtoht bet arri zeenih.
 St. Kad to darrihm?
 B. Kad Deewu bihmeees un mihtohm.
 St. Ko tad nu Deews pawehl zettortâ baufli?
 B. Deews pawehl, ka wezzakus un lungus buhs zeenâ un gohdâ turreht.
 St. Un to tad Deews aisleeds zettortâ baufli?
 B. Deews aisleeds, ka wezzakus un lungus nebuhs pulgoht neds apfaintaht.

Peektais bauflis.

- St. Staiti peeltw baufli.
 B. Tew nebuhs nokaut.
 St. Kam nebuhs nokaut?
 B. Man.
 St. Ko tew nebuhs darriht?
 B. Nokaut.
 Leezi wehrâ: Schê gan warretu praffiht: Ko nebuhs nokaut?
 B. Bilweku.
 St. Nedsehm nu, ka Lutters to issfaiidro. Staiti peekta bauschta issfaiidroschanas wahrdu.
 B. Mums buhs Deewu bihtees un mihtoht, ka mehs sawam tuwakam pee winna meefas nekahdu kaiti neds wainu darram, bet tam palihdsam un kalpojâ eelfch wiffahm meefas-behdahm.
 St. Par to mums buhs Deewu bihtees un mihtoht?
 B. Ka mehs sawam tuwakam pee winna meefas nekahdu kaiti neds wainu darram.
 St. Kam mums nebuhs nekahdu kaiti neds wainu darriht?
 B. Sawam tuwakam.
 St. Kahdam tuwakam?
 B. Sawam.
 St. Ko tad mums nebuhs sawam tuwakam darriht?
 B. Nekahdu kaiti neds wainu.
 St. Pee ka mums nebuhs sawam tuwakam nekahdu kaiti neds wainu darriht?
 B. Pee winna meefas.

- St. Kam mums nebuhs pee wiinna meefas nekahdu kaiti nedf wainu darriht?
- B. Sawam tuwakam.
- St. Brett kahdu baufli tad apprehtojamees, fawam tuwakam pee wiinna meefas kahdu kaiti jeb wainu darridami?
- B. Brett peekto.
- St. Ko tad Deews aisleeds peektâ baufli?
- B. Deews aisleeds, ka mums nebuhs fawu tuwaku nokaut.
- St. Kâ tad nu buhs faprohtams, kad Deews mums aisleeds tuwaku nokaut?
- B. Tas irr tâ faprohtams, ka mums nebuhs fawam tuwakam pee wiinna meefas nekahdu kaiti nedf wainu darriht.
- St. Sinnams! Tad nu tannis wahrdôs: Tew nebuhs nokaut wiffi tahdi darbi irr aisleegti, zaur to fawam tuwakam jeb kahdu kaiti jeb wainu padarram pee wiinna meefas. Kad nu no tahda grehta fargaffimees?
- B. Kad Deewu bihfimees un mihtofim.
- St. Bet to tad nu mums fawam tuwakam buhs darriht, kad Deewu bihfimees un mihtofim?
- B. Mums buhs tam palihdseht un kalpoht eelfch wiffahm meefas behdahm.
- St. Ko mums buhs darriht?
- B. Palihdseht un kalpoht.
- St. Kam tad mums buhs palihdseht un kalpoht?
- B. Sawam tuwakam.
- St. Gelfch ka mums buhs wiinam palihdseht?
- B. Gelfch wiffahm meefas behdahm.

Leezi webrâ: Schê ftohlmeisters warr prassihht: Skaiti man par prohwi kahdas meefas-behdas?

B. Wahjiba, truhkums un t. pr.

St. Ko tad tew buhs darriht, kad taws tuwakais tahdas behdas zeeffch?

B. Man buhs wiinam palihdseht un kalpoht.

St. Sinnams, tew buhs wiinam palihdseht un kalpoht, ka winffch no tahdahm behdahm teel isglahbts.

- St. Kad to darriht fawam tuwakam?
- B. Kad Deewu bihfchohs un mihtofchu.
- St. Ko tad nu Deews peektâ baufli aisleeds?
- B. Tuwaku nokaut.
- St. Un to Deews peektâ baufli pawehl?
- B. Tuwakam palihdseht un kalpoht wiffâs meefas behdâs.

Sestais bauflis.

- St. Skaiti festo baufli.
 B. Tew nebuhs laulibu pahrfahpt.
 St. Kas to fakta?
 B. Deews.
 St. Ko tew nebuhs darriht?
 B. Laulibu pahrfahpt.
 St. Kam nebuhs laulibu pahrfahpt?
 B. Man.
 St. Ko tew nebuhs pahrfahpt?
 B. Laulibu.
 St. Ko nebuhs darriht ar laulibu?
 B. Pahrfahpt.
 St. Skaiti isflaidroschanu.
 B. Mums buhs Deewu bihtees un mihtocht, ka meh schkijsti un kaunigi dsihwojam eeksch wahrdeem un darbeem un ikweenam buhs sawu laulatu draugu mihtocht un zeenicht.
 St. Par to mums buhs Deewu bihtees un mihtocht?
 B. Lai meh schkijsti un kaunigi dsihwojam.
 St. Ka mums buhs dsihwoht?
 B. Schkijsti un kaunigi.
 St. Woi mums schkijsti ween buhs dsihwoht?
 B. Nemeen schkijsti, bet kaunigi arr.
 St. Kad to darrihm?
 B. Kad Deewu bihtees un mihtochm.
 St. Bet to tad ikweenam laulatam zilwekam buhs darriht?
 B. Ikweenam buhs sawu laulatu draugu mihtocht un zeenicht.
 St. Kam buhs sawu laulatu draugu mihtocht un zeenicht?
 B. Ikweenam laulatam.
 St. Ko ikweenam laulatam buhs zeenicht un mihtocht?
 B. Sawu laulatu draugu.
 St. Tad nu ikweenam laulatam zilwekam nebuhs sawu laulatu draugu mihtocht ween, bet to winnam wehl buhs darriht?
 B. Winnam buhs sawu laulatu draugu zeenicht.
 St. Un woi tad nu winnam sawu laulatu draugu ween buhs zeenicht?
 B. Nemeen zeenicht bet arri mihtocht.
 St. Bet ka mums wisseem buhs dsihwoht?
 B. Schkijsti un kaunigi.
 St. Ka tad nu mums nebuhs dsihwoht?
 B. Meschkijsti un keskaunigi.

- St. Ko tad nu Deews wisseem zilwekeem, tikpatt laulateem, ta nelaulateem aistleeds festā bauḥli?
- B. Ka winneem nebuhs neschkiḥsti un beskaunigi dsiḥwoht.
- St. Bet ko Deews ihpaschi laulateem aistleeds?
- B. Ka winneem nebuhs laulibu pahrkahpt.
- St. Uu ko tad Deews wisseem, tikpatt laulateem, ta nelaulateem pawehl?
- B. Ka winneem buhs schkiḥsti un taunigi dsiḥwoht.
- St. Bet ko Deews ihpaschi laulateem pawehl?
- B. Ka ikweenam buhs sawu laulatu draugu miḥkoht un jeeniht.

Septitais bauḥlis.

- St. Skaiti septito bauḥli.
- B. Tew nebuhs sagt.
- St. Kas to fakka?
- B. Deews.
- St. Kam nebuhs sagt.
- B. Man.
- St. Ko tew nebuhs darriht?
- B. Sagt.
- St. Prett kahdu bauḥli zilweks ar sagſchanu apgreḥtojahs?
- B. Prett septito.
- St. Mahziḥmees taggad no Luttera isskaidroschanas wahrdeem, ta septitais bauḥlis ſaprohtams. Skaiti septita bauḥſcha isskaidroschanu.
- B. Mums buhs Deewu biḥtees un miḥkoht, ta mehſ ſawa tuwaka naudu jeb mantu nenemmam nedſ ar wiltigu prezzi jeb prezzeschanu pee mums dabujam, bet wiḥnam ſawu mantu un usturreſchanu palihdsam wairoht un pafargah.
- St. Tad nu mums buhs Deewu biḥtees un miḥkoht, lai ko nedarram?
- B. Lai mehſ ſawa tuwaka naudu jeb mantu nenemmam.
- St. Ko mums nebuhs nemt?
- B. Sawu tuwaka naudu jeb mantu.
- St. Kam mums nebuhs nonemt naudu jeb mantu?
- B. Sawam tuwakam.
- St. Kahdu naudu jeb mantu mums nebuhs nonemt ſawam tuwakam?
- B. Winna naudu jeb mantu.
- St. Ko mums nebuhs darriht ar ſawa tuwaka mantu jeb naudu?
- B. Mums to nebuhs wiḥnam nonemt.

- St. Woi mums tiff ween naudu nebuhs winnam nonemt?
 B. Ne, mums arri nebuhs winna mantu nonemt.
- St. Kas tad wehl tablat irr aisleegts?
 B. Neds ar wiltigu prezzi jeb prezzeschanu pee mums dabbujam.
- St. Ko mums nebuhs ar wiltigu prezzi jeb prezzeschanu pee mums dabbuht?
 B. Sawa tuwaka naudu jeb mantu.
- St. Ko mums nebuhs darriht ar fawa tuwaka naudu jeb mantu?
 B. Mums to nebuhs ar wiltigu prezzi jeb prezzeschanu pee mums dabbuht.
- St. Woi tad mums pawiffam naw brihw, fawa tuwaka mantu jeb naudu dabbuht?
 B. Ne, tiffai ar wiltigu prezzi jeb prezzeschanu mums to nebuhs pee mums dabbuht.
- Leezi wehrâ: Schè waijadiehs tâ jautah:

St. Kâ tee wahrdi saprohtami „pee mums dabbuht?“

B. Pee mums dabbuht, tas irr: par fawu dabbuht.
- St. Ar ko mums tad nu nebuhs fawa tuwaka mantu jeb naudu pee mums dabbuht?
 B. Ar wiltigu prezzi jeb prezzeschanu.
- St. Ar kahdu prezzi?
 B. Ar wiltigu.
- St. Un ar kahdu prezzeschanu?
 B. Ar wiltigu.
- St. Ko mums nebuhs darriht ar wiltigu prezzi un ar wiltigu prezzeschanu?
 B. Sawa tuwaka naudu un mantu pee mums dabbuht.
- St. Prett kahdu baufli zilwels grehto, to darridams?
 B. Prett septito.
- St. Kahds grehts tad septitâ baufli aisleegts?
 B. Sagschanas grehts.
- St. Kad zilwels apgrehtojahs sagschanas grehtâ?
 B. Kad winsch fawa tuwaka naudu jeb mantu nemm.
- St. Un kahdu grehtu tas padarra, kas ar wiltigu prezzi jeb ar wiltigu prezzeschanu tuwaka naudu jeb mantu panemm?
 B. Winsch sohg.
- St. Par ko tahdu zilwelu fauz kas sohg?
 B. Par sagli.
- St. Kad mehs sagka grehtus nepadarrifim?
 B. Kad Deewu bihfimees un mihtofim.
- St. Ja nu zilwels sohg, ko winsch tad nemihko un ko winsch nebihstahs?
 B. Deewu.

- St. Ko tad nu Deews mums pawehl septitâ baußli?
 B. Ka mehs winnam sawu mantu un usturrefchanu palihdsam wairoht un pasargabt.
- St. Kam mums buhs palihdsieht?
 B. Sawam tuwakam.
- St. Pee ka mums buhs winnam palihdsieht?
 B. Pee winna mantas un usturrefchanas.
- St. Kâ mums buhs winnam palihdsieht pee winna mantas un usturrefchanas?
 B. Mums buhs winnam palihdsieht sawu mantu un usturrefchanu wairoht un pasargabt.
- St. Ko wairoht?
 B. Mantu un usturrefchanu.
- St. Un ko pasargabt?
 B. Mantu un usturrefchanu.
- St. Kam japalihds sawam tuwakam, ka winsch sawu mantu un usturrefchanu dabbu wairoht un pasargabt?
 B. Mums.
- St. Kad mehs to darrißin?
 B. Kad Deewu bißfimees un mißkofßin.
- St. Ko tad nu Deews aisseeds septitâ baußli?
 B. Sagschanu.
- St. Un ko Deews pawehl septitâ baußli?
 B. Ka mehs sawam tuwakam palihdsam, winna mantu un usturrefchanu wairoht un pasargabt.

Astotais baußlis.

- St. Skaiti astoto baußli.
 B. Tew nebuhs nepateefu leezibu doht prett sawu tuwaku.
- St. Kas to fakka?
 B. Deews.
- St. Kam nebuhs nepateefu leezibu doht?
 B. Man.
- St. Ko tew nebuhs doht?
 B. Nepateefu leezibu.
- St. Kahdu leezibu tew nebuhs doht?
 B. Nepateefu.
- St. Prett ko tew nebuhs nepateefu leezibu doht?
 B. Prett mannu tuwaku.
- St. Ko tew prett sawu tuwaku nebuhs darriht?
 B. Man nebuhs prett winnu nepateefu leezibu doht.

- St. Nu labbi; tad nu astota baufchta isskaidroschanas wahrdds mahzifimees, kas irr nepateefa leeziba. Skaiti isskaidroschanas wahrdu.
- B. Mums buhs Deewu bihtees un mihtohht, ka mehs sawu tuwaku nepateefi neapmellojam nedf peewikkam, aprunnajam, jeb tam kahdu niknu sawu darram, bet mums buhs to aishildinacht, wissu labbu no tarunnacht un wiffas leetas par labbu greeft.
- St. Par to mums buhs Deewu bihtees un mihtohht?
- B. Ka mehs sawu tuwaku nepateefi neapmellojam.
- St. Ko mums sawam tuwakam nebuhs darriht?
- B. Mums nebuhs sawu tuwaku nepateefi apmelloht.
- St. Ko mums nebuhs nepateefi apmelloht?
- B. Sawu tuwaku.
- St. Prett kahdu baufli tu tad apgrehtojees, sawu tuwaku nepateefi apmellodams?
- B. Prett astoto baufli.
- St. Kahds grehts tad astota baufli aisleegts?
- B. Neepateefu leezibu doht.
- St. Nu kahdu grehtu tu padarri, sawu tuwaku nepateefi apmellodams?
- B. Nepateefas leezibas grehtu.
- St. Kad tu dohdi nepateefu leezibu?
- B. Kad es sawu tuwaku nepateefi apmelloju.
- St. Tad nu Deews astota baufli aisleeds, ka mums nebuhs sawu tuwaku nepateefi apmelloht. Ko Deews tahlat aisleeds astota baufli?
- B. Ka mums nebuhs peewilt?
- St. Ko mums nebuhs peewilt?
- B. Sawu tuwaku.
- St. Kahds grehts tas irr, kad mehs sawu tuwaku peewikkam?
- B. Nepateefas leezibas grehts.
- St. Ko tad Deews wehl aisleeds astota baufli?
- B. Mums nebuhs aprunnacht.
- St. Ko mums nebuhs aprunnacht?
- B. Sawu tuwaku.
- St. Ko mums sawam tuwakam nebuhs darriht?
- B. Mums to nebuhs aprunnacht.
- St. Ko Deews wehl aisleeds astota baufli?
- B. Seb tam kahdu niknu sawu darriht.
- St. Kam nebuhs niknu sawu darriht?
- B. Mums.

- St. Kam mums nebuhs kahdu nifnu flawu darriht?
 B. Sawam tuwakam.
- St. Ko mums nebuhs sawam tuwakam darriht?
 B. Nifnu flawu.
- St. Kahdu flawu mums nebuhs sawam tuwakam darriht?
 B. Nifnu flawu.
- St. Prett kahdu haufli tu tad apgrehtojees, woi nu sawu tuwaku nepateefi apmellodams, jeb winnu peewildams, jeb aprunnadams, jeb tam kahdu nifnu flawu darriidams?
 B. Prett astoto.
- St. Kahdi tad nu irr wiffi fchee astota haufli afsleegti grehti?
 B. Nepateefas leezibas grehti.
- St. Kad zilwefs fargafees no tahdeem grehtem?
 B. Kad Deewu bihfees un mihtofs.
- St. Ja nu tahds zilwefs tahdus grehtus padarra, fo winsch tad nebihstahs un nemihsto?
 B. Deewu.
- St. Ko tad Deews pawehl astota haufli?
 B. Mums buhs to aifbildinaht, wiffu labbu no ta runnaht un wiffas leetas par labbu greeft.
- St. Ko mums buhs aifbildinaht?
 B. Sawu tuwaku.
- St. Ko mums sawam tuwakam buhs darriht?
 B. Mums buhs to aifbildinaht.
- St. Ko mums tam wehl buhs darriht?
 B. Wiffu labbu no ta runnaht.
- St. Kam buhs wiffu labbu runnaht?
 B. Mums.
- St. Ko mums buhs runnaht?
 B. Wiffu labbu.
- St. No fa mums buhs wiffu labbu runnaht?
 B. No sawa tuwaka.
- St. Un fo mums wehl buhs darriht?
 B. Wiffas leetas par labbu greeft.
- St. Kahdas leetas mums buhs par labbu greeft? — To es tew fazzifchu. Mums buhs wiffas tahs leetas par labbu greeft, fo zitti muhf u tuwakam par flahdi jeb par negohdu runna. Par fo tad mums tahdas leetas buhs greeft?
 B. Par labbu.
- St. Kad to gan darrihm?
 B. Kad Deewu bihfimees un mihtofm.
- St. Ko tad nu Deews aifleedj astota haufli?
 B. Nepateefu leezibu.

- St. Un to Deews pawehl astotâ baußli?
 B. Ka mehs fawu tuwaku aibildinajam, wißu labbu no ta runnajam un wißas leetas par labbu greeßham.

Dewitais baußliß.

- St. Staiti dewito baußli.
 B. Tew nebuhs eefahroht tawa tuwaka nammu.
 St. Kas to fakka?
 B. Deews.
 St. Ko tew nebuhs darriht?
 B. Man nebuhs tuwaka nammu eefahroht.
 St. Ko tew nebuhs darriht ar tuwaka nammu?
 B. Gefahroht.
 St. Kam nebuhs eefahroht?
 B. Man.
 St. Ko tew nebuhs eefahroht?
 B. Tuwaka nammu.
 St. Kahda tuwaka nammu tew nebuhs eefahroht?
 B. Manna tuwaka nammu.
 St. Staiti dewita baußhta isskaidroschanu?
 B. Mums buhs Deewu bihtees un mihtocht, ka mehs fawam tuwagam ar wiltu pehz winna mantu jeb nammu netwahrstam, nedj ar eemeskeem tabs taifnibas pee mums wellkam, bet tam labpraht palihdsam ka tas to warr paturreht.
 St. Par to mums buhs Deewu bihtees un mihtocht?
 B. Ka mehs fawam tuwagam ar wiltu pehz winna mantu jeb nammu netwahrstam.
 St. Pehz ka mums nebuhs twahrstiht?
 B. Pehz winna mantu jeb nammu.
 St. Pehz kahdu mantu jeb nammu?
 B. Pehz muhsu tuwaka mantu jeb nammu.
 St. Ko mums nebuhs darriht ar muhsu tuwaka mantu jeb nammu?
 B. Mums nebuhs pehz ta twahrstiht.
 St. Woi mums til ween pehz tuwaka mantas nebuhs twahrstiht?
 B. Ne, mums arr nebuhs pehz winna namma twahrstiht?

Leezi wehrâ : Sâh floslimeisteram jafakka : Kâ tad tas saprohtams ka mums nebuhs twahrstiht pehz tuwaka mantas jeb namma? — Nu, to es tew fazzischu. Tew nebuhs pehz ta twahrstiht, tas irr tew nebuhs to eefahroht.

St. Rà mums tab nebuhs twahrstihht pehz tuwafa mantas jeb pehz wiinna namma?

B. Ar wiltu.

St. Ko mums nebuhs darriht ar wiltu?

B. Pehz tuwafa mantas jeb namma twahrstihht.

St. Rà tee issfairoschanas wahrdi tahlat ffann?

B. Neds ar eemesfeem tahs taisnibas pee mums welkam.

St. Kam to nebuhs darriht?

B. Mums.

St. Ko mums nebuhs pee mums wilft?

B. Sawa tuwafa mantu jeb nammu.

St. Ko mums nebuhs darriht ar sawa tuwafa mantu jeb nammu?

B. Mums to nebuhs pee mums wilft.

St. Pee ka mums to nebuhs wilft?

B. Pee mums.

Leezi wehrà: Schè lai Stohlmeisters fakka: Kas tas irr, tuwafa mantu pee mums wilft? — Nu, to es tew atkal issfairoschu: Pee mums wilft, tas irr „par sawu dabbuht.“

St. Rà mums nebuhs sawa tuwafa mantu jeb nammu pee mums wilft?

B. Ar eemesfeem tahs taisnibas.

St. Ar tahdeem eemesfeem?

B. Ar taisnibas eemesfeem.

St. Ko mums nebuhs darriht ar taisnibas eemesfeem?

B. Sawa tuwafa mantu jeb nammu pee mums wilft.

Leezi wehrà: Schè lai Stohlmeisters fakka: Kas tod irr taisnibas eemesfli? — Neds, tee irr taisnibas eemesfli, tad jiltweks israhdahs ka tahds, kas taisnibu ween grihb un melle, lai gan wiensch ohtram leelu netaisnibu padarra.

St. Nu fakki wehl ohtru reiji: Pehz ka mums nebuhs twahrstihht?

B. Pehz tuwafa mantu jeb nammu.

St. Rà mums nebuhs twahrstihht pehz wiinna mantu jeb nammu?

B. Ar wiltu.

St. Un to mums nebuhs pee few wilft?

B. Tuwafa nammu jeb mantu.

St. Rà mums to nebuhs darriht?

B. Ar taisnibas eemesfeem.

St. Kad tahdu grehtu nedarrestim?

B. Kad Deewu bihfimees un mihtofim.

St. Ko tad mums buhs sawam tuwakam darriht?

B. Mums buhs tam labpraht palihdseht, ka tas to warr patureht.

- St. Ko mums buhs labpraht darriht?
 B. Palihdseht.
 St. Kam mums buhs palihdseht?
 B. Sawam tuwakam,
 St. Pee ka mums buhs wiinam palihdseht?
 B. Ka tas to warr patureht.
 St. Ka winsch ko warr patureht?
 B. Sawu mantu jeb nammu.
 St. Ko mums sawam tuwakam buhs darriht pee wiinna mantas jeb namma?
 B. Mums buhs wiinam palihdseht, ka tas to warr patureht.
 St. Ko mums buhs darriht, lai winsch sawu mantu jeb nammu warretu patureht?
 B. Mums buhs wiinam palihdseht.
 St. Ka mums buhs wiinam palihdseht?
 B. Labpraht.
 St. Ko mums labpraht buhs darriht?
 B. Sawam tuwakam palihdseht.
 St. Pee ka mums buhs wiinam labpraht palihdseht?
 B. Ka winsch sawu mantu jeb nammu warr patureht.
 St. Kad to darrihm?
 B. Kad Deemu bihimees un mihtofim.
 St. Ko tad nu Deems aisleeds dewita haufli?
 B. Deems aisleeds, ka mums nebuhs tuwaka nammu eelahroht.
 St. Un ko Deems pawehl dewita haufli?
 B. Ka mums buhs sawam tuwakam palihdseht, ka winsch sawu nammu warr patureht.

Desmitais hauflis.

- St. Slaiti desmito haufli?
 St. Tew nebuhs eelahroht tawa tuwaka seewu, kalpu, kalponi, lohpu nedj wissu, kas tam peederr.
 St. Ko tew nebuhs darriht?
 B. Celahroht.
 St. Kam nebuhs eelahroht?
 B. Man.
 St. Kas to aisleeds, ka tew nebuhs eelahroht?
 B. Deems.
 St. Ko tew nebuhs eelahroht?
 B. Man nebuhs eelahroht sawa tuwaka seewu.
 St. Ko tad tew wehl nebuhs eelahroht?
 B. Kalpu.
 St. Kahdu kalpu?
 B. Manna tuwaka kalpu.

- St. Ko tew nebuhs darriht ar tuwaka kalpu?
 B. Man to nebuhs eekahroht.
- St. Ko tew arr nebuhs eekahroht?
 B. Winna kalponi.
- St. Ko wehl?
 B. Winna lohpu.
- St. Ko tew wehl nebuhs eekahroht?
 B. Neds wiffu kas tam peederr.
- St. Kas kam peederr?
 B. Tuwakam.
- St. Ko tew nebuhs darriht ar wiffahm tahm leetahm, kas tuwakam peederr?
 B. Man nebuhs tahs eekahroht.
- St. Ka Mahrtinsch Lutters desmito baußli isßkaidro?
 B. Mums buhs Deewu bihtees un mihtocht, ka mehs sawam tuwakam winna feewu, faimi jeb lohpus neatwikkam jeb nowehrscham, bet tohs pakuhdinajam, ka teem buhs palikt un darriht, kas teem peenahlahs.
- St. Bar ko mums buhs Deewu bihtees un mihtocht?
 B. Ka mehs sawam tuwakam winna feewu, faimi jeb lohpus neatwikkam jeb nowehrscham.
- St. Ko mums nebuhs atwilt jeb nowehrst?
 B. Seewu, faimi jeb lohpus.
- St. Kam mums tohs nebuhs atwilt jeb nowehrst?
 B. Muhfu tuwakam.
- St. Ko mums nebuhs darriht ar muhfu tuwaka feewu, faimi jeb lohpeem?
 B. Mums tohs nebuhs atwilt jeb nowehrst.
- St. Kad to nedarrisk?
 B. Kad Deewu bihtamees un mihtosm.
- St. Bet ko tad mums buhs darriht, kad Deewu bihtamees un mihtojam?
 B. Mums buhs tohs pakuhdinaht.
- St. Ko mums buhs pakuhdinaht?
 B. Muhfu tuwaka feewu, faimi jeb lohpus.
- St. Us ko mums tohs buhs pakuhdinaht?
 B. Ka teem buhs palikt un darriht, kas teem peenahlahs.
- St. Pee ka teem buhs palikt?
 B. Pee muhfu tuwaka.
- St. Kam buhs pee muhfu tuwaka palikt?
 B. Winna feewai, winna faimi un winna lohpeem.

- St. Kam tohs buhs pakuhdinaht, ka winni paleef pee muhsu tuwaka?
- B. Mums.
- St. Un ko winneem buhs darriht?
- B. Kas teem peenahlahs.
- St. Kam tohs buhs pakuhdinaht ka winni darra, kas teem peenahlahs?
- B. Mums.
- St. Kad to darrifim?
- B. Kad Deewu bihfimees un mihtofim.
- St. Ko nu Deews aisleeds desmita baufli?
- B. Ka mums nebuhs eefahroht fawa tuwaka feewu, talpu, kalponi, lohpu, nedf wiffu, kas tam peederr.
- St. Un ko Deews pawehl desmita baufli?
- B. Ka mums tohs buhs pakuhdinaht, ka tee paleef un darra, kas teem peenahlahs.
- St. Kas tad irr tilpat dewita ka desmita baufli aisleegts?
- B. Mums nebuhs eefahroht.
- St. Pareisi! Wiffa kauna eefahroschana irr aisleegta dewita un desmita baufli.

Bauflibas beigums.

- St. Ko fakka Deews no wisseem scheem haufschleem?
- B. Winsch fakka ta: Es, tas Kungs taws Deews, esmu weens stiprs un dusmigs Deews, kas pahr teem, kas manni eenihst, tohs tehwu greklus peemekle pee teem behrneem lihds trefcham un zettortam augumam. Bet teem, kas manni mihto un mannus haufschlus turr; teem darru es labbu lihds tuhstoscham augumam.
- St. Kas tohs wahrduš fakka?
- B. Deews.
- St. Kam Deews schohs wahrduš fakka?
- B. Man.
- St. Ka Deews schinnis wahrdds sewi nosauz?
- B. Es esmu tas Kungs, taws Deews.
- St. Ka Kungs winsch irr?
- B. Mans Kungs.
- St. Un ka Deews winsch irr?
- B. Mans Deews.
- St. Ko tad nu tas Kungs, taws Deews fakka?
- B. Winsch fakka: Es esmu weens stiprs un dusmigs Deews.

St. Kahds Deews winsch irr?

B. Weens stiprs Deews.

St. Un kahds wehl?

B. Weens dusmigs Deews.

Leezi wehrâ : Schê lai floblmeisters vrassa : Bet preefsch kahdeem Deews tad irr dusmigs? B. Preefsch teem, kas prett wiinu grehfo.

St. Ko tad nu Deews darra, weens stiprs un dusmigs Deews buhdams?

B. Winsch peemelle tohs tehwu grehkus.

St. Ko Deews peemelle?

B. Tohs tehwu grehkus.

St. Kahdus grehkus Deews peemelle?

B. Tehwu grehkus.

St. Ko Deews darra ar tehwu grehkeem?

B. Winsch tohs peemelle.

St. Woi arri finni, kâ kas fayrohtams, ka Deews grehkus peemelle? To es tew fazzischn. Deews grehkus peemelle, tas irr: Deews sohda grehkus. Bet pee ka tad Deews peemelle tohs tehwu grehkus?

B. Pee behrneem.

St. Ko Deews peemelle pee behrneem?

B. Tehwu grehkus.

St. Bet pee kahdeem behrneem Deews peemelle tehwu grehkus?

B. Pee teem, kas Deewu eenihst.

Leezi wehrâ : Us scho pehdigu jautaschanu retti kahds behrns vareifi atbildehs. Tadebt floblmeisteram tâ buhs jafalka : Slaiti tohs wahrduß : Kâ falka Deews no wisseem scheem bauscheem?

B. Es, tas Kungs taws Deews, esmu weens stiprs un dusmigs Deews, kas pahr teem, kas manni eenihst —

St. Deewsgan! Pahr kahdeem tad nu Deews peemelle tohs tehwu grehkus?

B. Pahr teem kas manni eenihst.

St. Woi pahr teem, kas tewi eenihst? Woi tad tu tohs wahrduß effi fazzijis?

B. Ne! Deews tohs irr fazzijis.

St. Nu, pee kahdeem tad Deews peemellehs tohs tehwu grehkus?

B. Pee teem, kas Deewu eenihst.

St. Ko tad nu Deews darra ar teem, kas wiinu eenihst?

B. Winsch pee teem peemelle tohs tehwu grehkus pee teem behrneem.

- St. Nu, pee kahdu tehwi behrneem tad Deews peemelle tohs tehwi grehkus?
- B. Pee kahdu tehwi behrneem, kas winnu eenibst.
- St. Kapeh; Deews gan warrehs tohs tehwi grehkus peemelleht pee teem behrneem?
- B. Tapeh; ka winsch weens stiprs Deews irr.
- St. Un kapeh; Deews peemellehs tohs tehwi grehkus pee teem behrneem?
- B. Tapeh; ka winsch weens dusmigs Deews irr.
- St. Lihds kahdam augumam Deews peemellehs tohs tehwi grehkus pee teem behrneem?
- B. Lihds trescham un zettortam augumam.
- St. Ko Deews darrihs lihds trescham un zettortam augumam?
- B. Winsch peemellehs tohs tehwi grehkus pee teem behrneem.
- St. Nu es jums fazzischi, kas irr treschais augums un kas irr zettortais augums. Treschais augums irr behrnu behrni; zettortais augums irr behrnu-behrnu behrni. Ko tad nu Deews buhschoht darriht pee behrnu behrneem un pee behrnu-behrnu behrneem?
- B. Winsch pee teem buhschoht peemelleht tohs tehwi grehkus.
- St. Bet kahdu tehwi grehkus winsch peemelleschoht?
- B. To tehwi, kas winnu eenibst.
- St. Bet woi tad Deews arri nefakla kahdus mihligus un laipnigus wahr dus bauslibas beigumâ?
- B. Deews fakla: Bet teem, kas manni mihko un mannus bauschfus turr, teem darru es labbu lihds tuhstoscham augumam.
- St. Ko Deews darra?
- B. Winsch darra labbu.
- St. Kam Deews labbu darra?
- B. Teem, kas winnu mihko un winna bauschfus turr.
- St. Ko Deews teem darra, kas winnu mihko un winna bauschfus turr?
- B. Labbu.
- St. Lihds kahdam augumam Deews teem labbu darrihs?
- B. Lihds tuhstoscham augumam.
- St. Kam Deews labbu darrihs lihds tuhstoscham augumam?
- B. Teem kas winnu mihko un winna bauschfus turr.
- St. Klaußfimees nu, ka Mahrtingsch Lutters schohs wahr dus isskaidro. Skaiti tohs isskaidroschanas wahr dus.
- B. Deews beed ina sohdiht wiffus, kas schohs bauschfus pahrtahp; tapeh; buhs mums bihteas preefsch winna dusmibas un prett kahdeem bauschteem negrehkoht. Turpretti apfohla winsch schehla-

stibu un wiffadu labbumu wiffseem, kas schohs
 bauschtus turr; tapehz buhs mums winnu
 arridsan mihtoht un us winnu patautees un
 labprahht darriht pehz winna bauschteem.

St. Kas beedina?

B. Deews.

St. Ra Deews beedina?

B. Ra winsch buhschoht sohdiht.

St. Ko Deews buhschoht sohdiht?

B. Wiffus kas schohs bauschtus pahrlahpj.

St. Kahdus bauschtus?

B. Deewa bauschtus.

St. Ko Deews ar teem buhschoht darriht, kas winna bauschtus
 pahrlahpj?

B. Winsch tohs buhschoht sohdiht.

St. Ko tad mums tapehz buhs darriht, ka Deews grihb sohdiht
 wiffus, kas winna bauschtus pahrlahpj?

B. Mums buhs bihteas preeksch winna dusmibas.

St. Preeksch kahdas dusmibas mums buhs bihteas?

B. Preeksch Deewa dusmibas.

St. Kam buhs bihteas preeksch Deewa dusmibas?

B. Mums.

St. Kapehz mums buhs bihteas preeksch Deewa dusmibas?

B. Tapehz, ka Deews beedina sohdiht wiffus, kas winna
 bauschtus pahrlahp.

St. Un ja nu mehs bihtamees no Deewa dusmibas, ko mums
 tad nebuhs darriht?

B. Mums nebuhs prett tahdeem bauschteem grehtoht.

St. Prett tahdeem bauschteem?

B. Prett teem desmits Deewa bauschteem.

St. Kapehz mums nebuhs prett tahdeem bauschteem grehtoht?

B. Tapehz, ka mums jabihstahs preeksch Deewa dusmibas.

St. Woi Deews bauschtus beidsamds wahrdds beedina ween?

B. Ne; winsch arri apfohla.

St. Ko Deews apfohla?

B. Schehlastibu un wiffadu labbumu.

St. Kas apfohla schehlastibu un wiffu labbumu?

B. Deews.

St. Kam Deews apfohla schehlastibu un wiffadu labbumu?

B. Wiffseem, kas winna bauschtus turr.

St. Woi Deews schehlastibu ween apfohla?

B. Neween schehlastibu bet arri wiffadu labbumu.

St. Kam Deews to apfohla?

B. Wiffseem kas bauschtus turr.

- St. Ko tad nu mums buhs darriht, tad Deews teem kas wiinna
 bauschkus turr, schelastibu un wissadu labbumu apfohla?
- B. Mums buhs wiinnu mihtohht.
- St. Kapehz mums buhs Deewu mihtohht?
- B. Tapehz, ka wiinsch schelastibu un wissadu labbumu apfohla.
- St. Woi mums tif ween buhs Deewu mihtohht?
- B. Ne, mums arridsan buhs us wiinnu pakantees.
- St. Bet ja nu Deewu mihtojam un us wiinnu pakaujamees,
 fo mums tad buhs darriht?
- B. Mums buhs labpraht darriht pehz wiinna bauschteem.
- St. Pehz ka mums buhs darriht?
- B. Pehz wiinna bauschteem.
- St. Ka mums buhs darriht pehz Deewa bauschteem?
- B. Labpraht.
- St. Ko mums buhs labpraht darriht?
- B. Deewa bauschkus peepildiht.
- St. Kapehz mums buhs labpraht darriht pehz Deewa bauschteem?
- B. Tapehz, ka Deews apfohla schelastibu un wissadu labbumu
 teem kas wiinnu mihto un wiinna bauschkus turr.
- St. Ar fo tad Deews beedina bauslibas beidsamods wahrdds?
- B. Ar sohdiibu.
- St. Kabdus wiinsch beedina sohdiht?
- B. Wissus, kas wiinna bauschkus pahrtahpj.
- St. Un fo Deews apfohla bauslibas beidsamods wahrdds?
- B. Schelastibu un wissadu labbumu.
- St. Kam Deews to apfohla?
- B. Teem, kas wiinna bauschkus turr.
- St. Tad nu mums jaischkire bauslibas beidsamods wahrdds
 Deewa beedina schana un Deewa apfohli schana.

Da swehta tizziba.

- St. Kabdds bihbeles wahrdds mums irr fazzichts, kas irr tizziba?
- B. Obreeru gramatas weenpadsmita nodakka, pirmâ perschinâ.
- St. Skaiti schohs wahrbus.
- B. Da tizziba irr stipra pakauschana us tahm leetahm,
 kas tohp zerretas, un ihstena parahdischana to
 leetu, kas ne tohp redsetas.
- St. Kas tad irr tizziba?
- B. Tizziba irr stipra pakauschana.
- St. Kahda pakauschana irr tizziba?
- B. Stipra.

- St. Kas irr stipra pakauschana?
 B. Tizziba.
 St. Us ko tad tizziba stipri pakaujahs?
 B. Us tahm leetahm, kas tohp zerretas.
 St. Tad nu tizziba pakaujahs us tahdahm leetahm?
 B. Us zerretahm leetahm.
 St. Kas pakaujahs us zerretahm leetahm?
 B. Tizziba.
 St. Ra tad tizzibai japakaujahs us tahdahm leetahm, kas tohp zerretas?
 B. Stipri.
 St. Tad nu tizziba irr weena stipra pakauschana. Bet kas tad winna wehl irr?
 B. Ihstena parahdischana.
 St. Kas irr ihstena parahdischana?
 B. Tizziba.
 St. Kahdu leetu parahdischana irr tizziba?
 B. Tahdu leetu, kas ne tohp redsetas.
 St. Baur ko tad tahdas leetas sinnam, kas ne tohp redsetas?
 B. Baur tizzibu.

Reezi wehra: Schè lai stohlmeisters prassa: Kas tad muhsu tizzibai tahdu parahdischanu bewis?

B. Deews.

- St. Pee tahdahm leetahm mehß tad turramees tizzibâ?
 B. Pee tahdahm kas tohp zerretas un kas netohp redsetas.
 St. Ra tad muhsu tizzibai jaturrahß pee tahdahm leetahm?
 B. Ar stipru pakauschanohß.
 St. Kam tad buhß stipri pakautees?
 B. Mums?
 St. Ar ko tad mums buhß stipri pakautees?
 B. Ar sawu firdi.
 St. Us ko mums buhß stipri pakautees ar sawu firdi?
 B. Us tahm leetahm, kas tohp zerretas un kas netohp redsetas.
 St. Bet kas tad mums tahdas leetas irr parahdijis?
 B. Deews.
 St. Kahda parahdischana irr ta Deewa parahdischana?
 B. Ihstena parahdischana.
 St. Us tahdahm zerretahm un neredsetahm leetahm tad muhsu tizzibai buhß stipri pakautees?
 B. Us tahm leetahm, kas irr Deewa ihstena parahdischana.
 St. Kurrðs wahrðs tad fchahß neredsamahß zerretas tizzibas leetas irr fanemtas?
 B. To treiju tizzibas lohzeffu wahrðs.

Pirmais tizzibas lohzeklis.

- St. Par kahdu leetu mahza pirmais tizzibas lohzeklis?
 B. Par raddischanu.
- St. Skaiti pirmo tizzibas lohzekli?
 B. Es tizzu eefsch Deewu to Tehwu, wiffuwalditaju, radditaju debbes un semmes.
- St. Kas tizz eefsch Deewu?
 B. Es.
- St. Gefsch to tu tizzi?
 B. Gefsch Deewu.
- St. Ko tu darri?
 B. Es tizzu.
- St. Tu tizzi eefsch Deewu. Par to tu Deewu fauzi?
 B. Par Tehwu.
- St. Kas irr tas Tehws?
 B. Deews.
- St. Kas winsch tahds irr schis Deews, to par Tehwu fauzi?
 B. Wiffuwalditajs.
- St. Kas irr Wiffuwalditajs?
 B. Deews, tas Tehws.
- St. Par kahdahm leetahm winsch walda?
 B. Par wiffahm leetahm.
- St. Kahds walditajs winsch irr, par wiffahm leetahm walddams?
 B. Wiffuwalditajs.
- St. Tad nu Deews irr wiffuwalditajs. Kas winsch wehl irr?
 B. Radditajs.
- St. Kahdu leetu radditajs winsch irr?
 B. Debbes un semmes radditajs.
- St. Kas irr debbes un semmi raddijis?
 B. Deews.
- St. Par to winsch tadeht teef faukts, ta winsch debbes un semmi raddijis?
 B. Par radditaju.
- St. Redsesim nu, ka Lutters pirmo tizzibas lohzekli isskaidro. Skaiti tohs isskaidroschanas wahrds.
 B. Es tizzu, ka Deews manni raddijis ar wiffahm radditahm leetahm, mannim meefu un dwehfeli, azzis un aufis un wiffus lohzeklus, sapraschanu un pilnu prahtu dewis irr un wehl schodeen us-turr, turklaht drehbes un kurpes, ehdeenu un dsehreenu, ehkas un muischu, seewu un behrnus, tihrumus, lohpus un wiffadu mantu, ar wiffu,

kas man wajjaga pee meefas un dsihwibas, baggatigi un ildeenas wehl manni apgahda, no wiffas breefmibas pasarga un no wiffa fauna paglabba un farga, un to wiffnotaf darra winsch no tihras tehwischfigas deewischfigas lehnibas un schelastibas bes wiffa manna nopelna un ta estahdas dahwanas fanemt nezeenigs esmu. Par to wiffnotaf buhs man winnam pateift un winnu flaweht, tam kalpoht un paklausigam buht. Tas irr teefcham teefa.

St. Ko tizzi?

B. Es tizzu, ta Deews manni raddijis.

St. Kas tewi raddijis?

B. Deews.

St. Ko Deews irr darrijis?

B. Winsch manni raddijis.

St. Woi Deews tew ween irr raddijis?

B. Ne; Deews manni raddijis ar wiffahm radditahm leetahm.

St. Kas tad tewi raddijis?

B. Deews.

St. Un kas wiffas radditas leetas irr raddijis?

B. Deews.

St. Ko Deews, tewi raddidams, tew irr dewis?

B. Meefu un dwehfeli.

St. Kas tew irr meefu un dwehfeli dewis?

B. Deews.

St. Woi Deews tew meefu ween irr dewis?

B. Nemeen meefu bet arri dwehfeli.

St. Ko Deews tawai meesai irr dewis?

B. Azzis, aufis un wiffus lohzeffus.

St. Ko Deews tawai dwehfeleri irr dewis?

B. Saprafchanu un pilnu prahtu.

St. Kas tew wiffu to irr dewis?

B. Deews.

St. Woi Deews wehl to darra?

B. Winsch wehl schodeen usturr.

St. Ko Deews usturr?

B. Meefu un dwehfeli, azzis, aufis un wiffus lohzeffus, saprafchanu un pilnu prahtu.

St. Pareisi; fazzifem weenâ wahrda fanemmoht: Deews usturr, to winsch irr dewis. Kas tad tewi raddijis un kas tewi usturr ar tahm leetahm, to winsch tew dewis?

B. Deews.

St. Kahdas leetas Deews tew dohd preeksch tawas usturre-
schanas lihds ar tahm leetahm, to jaw effi flaitijis?

B. Drehbes un kurpes.

St. Kas tew dohd drehbes un kurpes?

B. Deews.

Leezi wehrä: Schè lai floslmeisters falla: Bet drehbes un kurpes
tu dabbu no wezzakeem, lä tu tad falkt, ka Deews tew tahs dohdohi?

B. Deews padarra, ka linni aug tihrumä un Deews dohd aitam
willu un lohpeem ahdu.

St. Pareisi; ja Deews to nedohtu, tad wezzali arri newarretu
teyim drehbes un kurpes doht.

St. Ko Deews tew wehl dohd?

B. Ehdeenu un dsehreenu.

St. Ko tad wehl?

B. Ehlas un muischu.

Leezi wehrä: Schè lai floslmeisters falla: Bet tew pascham jaw
naw nelahdas muischas jeb ehlas.

B. Bet es tatschu dsihwoju weenä mahjä.

St. Pareisi; Deews tew arr irr paspahnni dewis.

St. Ko Deews tew wehl dohd?

B. Seewu un behrnus.

St. To Deews gan dohd leeleeem zilwekeem; bet to Deews
tew dohd?

B. Tehwu un mahti, brahtus un mahfas.

St. Ko Deews tew wehl dohd?

B. Tihrumus un lohpus un wissadu mantu.

St. Kas tew wissu to dohd?

B. Deews.

St. Un to Deews zur to padarra, ka winsch tew wissu to dohd?

B. Winsch manni usturr.

St. Un to Deews tew wehl labba darra?

B. Winsch manni apgahda.

St. Kas tewi apgahda?

B. Deews.

St. Ar to Deews tewi apgahda?

B. Ar wissu kas man waijaga pee meefas un dsihwibas.

St. Pee ka tew tahs leetas waijaga, ar to Deews tewi ap-
gahda?

B. Pee meefas un dsihwibas.

St. Pee kahdas meefas?

B. Pee mannas meefas.

St. Un pee kahdas dsihwibas?

B. Pee mannas dsihwibas.

- St. Kas tew apgahda ar tabm leetahm, kas tew waijadfigas pee meefas un dsihwibas?
- B. Deews.
- St. Kahdâ wihsê Deews tewi apgahda?
- B. Baggatigi.
- St. Ko Deews baggatigi darra?
- B. Deews baggatigi manni apgahda.
- St. Un kad Deews tew apgahda?
- B. Itdeenas.
- St. Ko Deews itdeenas darra?
- B. Deews manni itdeenas apgahda,
- St. Un lo tad Deews tew wehl darra?
- B. Wînsch manni pasarga un paglabba.
- St. No ka Deews tewi pasarga?
- B. No wiffas breefmibas.
- St. Kas tewi pasarga no wiffas breefmibas?
- B. Deews.
- St. Ko Deews tew padarra wiffas breefmibas?
- B. Wînsch manni pasarga.
- St. Un no ka Deews tew paglabba un farga?
- B. No wiffa kauna.
- St. Kas tewi paglabba un farga no wiffa kauna?
- B. Deews.
- St. Rapeh; Deews to darra?
- B. To wissnotak darra wînsch no tihras tehwiſchfigas, deewiſchfigas lehnibas un ſchehlaſtibas.
- St. No kahdas lehnibas Deews to darra?
- B. No tihras tehwiſchfigas un deewiſchfigas lehnibas.
- St. Un no kahdas ſchehlaſtibas Deews to darra?
- B. No tihras tehwiſchfigas un deewiſchfigas ſchehlaſtibas.
- St. Kahds prahts tad Deewam irr, kad wînsch to darra?
- B. Tehwiſchfigs un deewiſchfigs.
- St. Ko tad Deews darra no tihras tehwiſchfigas un deewiſchfigas lehnibas un ſchehlaſtibas?
- B. Wînsch manni uſturr, apgahda, pasarga un paglabba.
- St. Rapeh; tu faffi, ka Deews to darroht no tihras lehnibas un ſchehlaſtibas?
- B. Tapeh; ka wînsch to darra beſ wiffa manna nopelna un ka es tahdas dahwanas fanemt nezeenigs eſmu.
- St. Beſ kahda nopelna Deews to darra?
- B. Beſ manna nopelna.
- St. Râ tas ſaprohtams, ka Deews to beſ tawa nopelna darroht?
- B. Es to ne eſmu pelnijs.

- St. Ko ne effi pelnijis?
 B. Ka Deews manni usturr, apgahda u. t. pr.
 St. So kahds tu effi Deewa preelschâ?
 B. Nezeenigs.
 St. Râ tu effi nezeenigs?
 B. Es esmu nezeenigs tahdas dahwanas fanemt.
 St. Ja tu nu nezeenigs effi Deewa preelschâ un ja ne effi winna dahwanas pelnijis, ko tad tew Deewam buhs darriht?
 B. Par to wissnotat buhs man winnam pateift.
 St. Kam tew buhs pateift?
 B. Deewam.
 St. Par ko tew buhs Deewam pateift?
 B. Par to wissnotat, ko winsch man darra.
 St. Ko tew wehl buhs darriht?
 B. Deewu flaweht.
 St. Par ko tew buhs Deewu flaweht?
 B. Par to wissnotat ko winsch man labba darra.
 St. Râ tew buhs Deewam fawu pateizigu firdi parahdiht?
 B. Man buhs winnam kalpoht un patlauffigam buht.
 St. Kam tew buhs kalpoht?
 B. Deewam.
 St. Un kam tew buhs patlauffigam buht?
 B. Deewam.
 St. Woi tas irr teefa?
 B. Tas irr teescham teefa.
 St. Ja nu tas teefa irr, ko mums tad buhs darriht?
 B. Tizzeht.

Birma tizzibas lohzehta eedallischana:

- I) Par Deewu; II) Par raddischanu; III) Par Deewa schehligu gahdaschanu IV) Par to pateizibu, kas mums Deewam jadohd.

Ohtrais tizzibas lohzehtis.

- St. Par kahdu leetu mahja ohtrais tizzibas lohzehtis?
 B. Par pestischanu.
 St. Skaiti ohtru tizzibas lohzehtis.
 B. Es tizzu eelsch Jesu Kristu, Deewaweenigu peedsimmuschu Dehlu, muhsu Rungu, kas eenemts irr no ta swehta Garra, peedsimmis no tahs jumprawas Marias, zeetis appalsch Pontius Pilatus, krusstâ fisis, nomirris un aprakts, semmê tabpis eelsch elles, treschâ deenâ augfchamzehlees

no teem mirroneem, uslahpis debbests, sehdees
pee labbas rohkas Deewa ta wissuwalditaja
Tehwa, no kurrenes tas atees, teesahht tohs
dsihwus un tohs mirruschus.

St. Gelsch ko tu tizzi pehz ohtra tizzibas lohjetka wahrdeem?

B. Gelsch Jesu Kristu.

St. Kas irr Jesus Kristus?

B. Deewa weenigs peedfimmiss Dehls.

St. Kas irr Deewa weenigs peedfimmiss Dehls?

B. Jesus Kristus.

St. Ka Dehls irr Jesus Kristus?

B. Deewa Dehls.

St. Kahds Deewa Dehls winsch irr?

B. Weenigs peedfimmiss Dehls.

St. No ka winsch irr peedfimmiss?

B. No Deewa.

St. Woi Deewam wehl irr zitti dehli?

B. Ne, jo Jesus irr winna weenigs Dehls.

St. Kas tad Jesus Kristus irr preefsch mums?

B. Winsch irr muhsu Kungs.

St. Kas irr muhsu Kungs?

B. Jesus Kristus.

St. Bet kas winsch tahds irr Deewam?

B. Deewa Dehls.

St. No ka schis Jesus Kristus irr eenemts?

B. No swehta Garra.

St. No kahda Garra?

B. No swehta.

St. Kas irr eenemts no swehta Garra?

B. Jesus Kristus.

St. Kas Jesu Kristu irr eenehmis no swehta Garra?

B. Jumprawa Mahria.

Leezi wehra: Skohlmeisteris lai isskaidro, ka tas wahrs „jumprawa“ til dauds apstihme, ka: schikstia meita.

St. No Jumprawa Mahria eenehmuß no swehta Garra?

B. Jesu Kristu.

St. No ka tad Jesus Kristus irr peedfimmiss?

B. No jumprawas Mahrias.

St. Kas wehl no winna teel peeminnets ohtra tizzibas lohjetli?

B. Ka winsch irr zeetis.

St. Appatsch ka winsch irr zeetis?

B. Appatsch Ponzius Pilatus.

- St. Rà tas faprobhtams, ta winsch irr zeetis appalsch Bonzius Pilatus? — Nu, to es tew fazzischi. Tas irr tà faprobhtams: Winsch irr zeetis tanni laika, kad Bonzius Pilatus Subdu semmè bij par semmes fohgi. Kas tad nu irr zeetis appalsch Bonzius Pilatus?
- B. Jesus Kristus.
- St. Rà winsch tad irr zeetis?
- B. Winsch tiffa krusstâ fîsts.
- St. Kas tad ar winnu notizzis, kad winsch bija krusstâ fîsts?
- B. Winsch nomirra.
- St. Ko tad ar winnu padarrija, kad winsch bij nomirris?
- B. Winnu aprakka.
- St. Woi tad winsch irr kappâ palizzis?
- B. Ne, winsch irr semmè kahpis eeksch elles.
- St. Kas irr semmè kahpis?
- B. Jesus Kristus.
- St. Kahdâ weetâ winsch irr semmè kahpis?
- B. Ellè.
- St. Woi tad winsch ellè irr palizzis?
- B. Ne, winsch irr augfchamzehlees.
- St. No ta winsch irr augfchamzehlees?
- B. No teem mirroneem.
- St. Ko winsch padarrija, kad winsch bij augfchamzehlees?
- B. Ustahpa debbesis.
- St. Kur winsch ustahpa?
- B. Debbesis.
- St. Kas to darrija?
- B. Jesus Kristus.
- St. Ko tad winsch darra debbesis?
- B. Winsch fehsh pee labbas rohkas Deewa, ta wiffuwalditaja Tehwa.
- St. Pee ta labbas rohkas winsch fehsh?
- B. Pee Deewa labbas rohkas.
- St. Kahds irr tas Deews, pee ta labbas rohkas Jesus Kristus fehsh?
- B. Tas wiffuwalditajs Tehws.
- St. Woi Jesus Kristus weenumehr palits tur fehshoh?
- B. Ne, winsch no turrenes atees.
- St. No turrenes winsch atees?
- B. No debbesim.
- St. Un to winsch ateedams darrihs?
- B. Teefahs.
- St. Ko winsch teefahs?
- B. Tohs dshwus un tohs mirruschus.

- St. Kas tohs teefahs?
 B. Jesus Kristus.
- St. No Jesus Kristus darrih's ar d'sihweem un mirruscheem?
 B. Winsch tohs teefahs.
- St. Woi winsch tohs d'sihwus ween teefahs?
 B. Ne, winsch arri tohs mirruschus teefahs.
- St. Staiti nu ohtra tizzibas lohjetta iss'laidroschanas wahr'dus?
 B. Es tizzu, ka Jesus Kristus pateefs Deews, no ta Tehwa eefsch muhschibas peedsimmi's, un arri-dsan pateefs zilweks, no tahs jumprawas Mahrias peedsimmi's, irr mans Kungs, kas manni pasuddu-fchu un pasudbinatu zilweku atpestijis un atpirjis irr no wisseem grehkeem, no tahs nahwes un no ta wella spehka, ne ar seltu jeb sudrabu, bet ar sawahm swehtahm un dahrgahm affinim un ar sawu nenopelnitu zeefchanu un mirschanu, ka es winna pascha buhtu un winna walstibâ appalsch winna d'sihwotu un winnam kalpotu eefsch muhschigas taifnibas, nenoseedsibas un swehtibas, lihds kâ winsch atkal augfcham zehlees irr no teem mirroneem, d'sihwo un walda muhschigi; — tas irr teefcham teefa.
- St. Kas tad irr Jesus Kristus?
 B. Pateefs Deews.
- St. Kahds Deews winsch irr?
 B. Pateefs Deews.
- St. Kas irr pateefs Deews?
 B. Jesus Kristus.
- St. Zaur to winsch irr pateefs Deews?
 B. Zaur to, ka winsch no ta Tehwa eefsch muhschibas peedsimmi's.
- St. Kad winsch irr no ta Tehwa peedsimmi's?
 B. Eefsch muhschibas.
- St. Kas irr eefsch muhschibas peedsimmi's?
 B. Jesus Kristus.
- St. No ka winsch eefsch muhschibas peedsimmi's?
 B. No ta Tehwa.
- St. Kas tad winsch irr, no ta Tehwa eefsch muhschibas peedsimmi's buhdams?
 B. Pateefs Deews.
- St. Woi winsch til ween Deews irr?
 B. Ne, winsch arri-dsan pateefs zilweks?
- St. Kahds zilweks winsch irr?
 B. Pateefs zilweks.

- St. Kas irr pateefs zilwets?
 B. Jesus Kristus.
- St. Zaur to winsch irr pateefs zilwets?
 B. Zaur to, ka winsch no tahs jumprawas Mahrias irr peedfimmis.
- St. No ka winsch irr zilwets peedfimmis?
 B. No tahs jumprawas Mahrias.
- St. Woi Kristus titween pateefs zilwets irr?
 B. Ne, winsch arr irr pateefs Deews.
- St. Kas winsch tahds irr zaur to, ka winsch no ta Tehwa peedfimmis?
 B. Pateefs Deews.
- St. Un kas winsch tahds irr zaur to, ka winsch no Mahrias peedfimmis?
 B. Pateefs zilwets.
- St. Tad nu Kristus naw Deews ween, bet kas winsch wehl irr?
 B. Zilwets.
- St. Un tapat winsch naw zilwets ween, bet kas winsch wehl irr?
 B. Deews.
- St. Woi tad nu mums diwi pestitaji irr?
 B. Ne, weens weenigs.
- St. Bet kas winsch tilpat irr, schis weenigs pestitajs?
 B. Winsch irr tilpat Deews, ka zilwets.
- St. Pareisi, tapehz fakkam: Jesus Kristus irr Deews-zilwets. Kas tad winsch tahds irr preefsch tew?
 B. Winsch irr mans Kungs.
- St. Zaur to winsch par tawu Kungu irr palizzis?
 B. Winsch man irr atpestijis.
- St. Ko winsch irr atpestijis?
 B. Manni.
- St. Kas tew irr atpestijis?
 B. Jesus Kristus.
- St. Ko winsch tew wehl irr darrijis?
 B. Winsch manni atpirjis.
- St. Kas tu tahds biji, pirms winsch tewi atpestija un atpirka?
 B. Weens pasuddis un pasuddinats zilwets.
- St. Kahds zilwets tu biji?
 B. Pasuddis zilwets.
- St. Pareisi, grehts pasuddis zilwets; un tahds tu wehl biji?
 B. Pasuddinats zilwets.
- St. Kas bij pasuddis un pasuddinats?
 B. Es.
- St. Kad tu tahds biji?
 B. Pirms Jesus Kristus manni atpestija un atpirka.

St. No ka tad Jesus Kristus tewi atpestijis un atpirjis?

B. No wisseem grehkeem.

St. Kas tewi atpestijis no wisseem grehkeem?

B. Jesus Kristus.

St. No ka winsch tew wehl atpestijis un atpirjis?

B. No nahwes.

St. No ka wehl?

B. No wella spehka.

St. Kas bija wella spehka?

B. Es.

St. Kas tew no ta irr atpestijis un atpirjis?

B. Kristus.

St. Woi winsch tewi ar seltu jeb fudrabu atpirjis?

B. Ne, ar sawahm swehtahm un dargahm affinim.

St. Ar kahdahm affinim winsch tewi atpestijis?

B. Ar sawahm affinim.

St. Kahdas irr winna affinis?

B. Swehtas affinis.

St. Un kahdas wehl?

B. Dahrgas affinis.

St. Kapehz winna affinis irr dahrgas?

B. Tapehz, ka tahs irr swehtas.

Leezi mehta: Schè lai prassa: Preeksch ka Jesus affinis irr dahrgas? B. Preeksch Deewa. St. Un preeksch ka wehl winna affinim buhs dahrgahm buht? B. Preeksch mau.

St. Ko tad Jesus ar sawahm swehtahm un dahrgahm affinim irr darrijis?

B. Winsch manni atpestijis un atpirjis.

St. Ar ko winsch tew wehl atpestijis un atpirjis?

B. Ar sawu nenopelnitu zeeschanu un mirschanu?

St. Ar kahdu nenopelnitu zeeschanu un mirschanu?

B. Ar sawu.

St. Kahda bija winna zeeschana un mirschana?

B. Nenopelnita.

St. Ko Jesus irr darrijis ar sawu nenopelnitu zeeschanu un mirschanu?

B. Winsch manni atpestijis un atpirjis.

St. No ka winsch tewi atpestijis un atpirjis?

B. No wisseem grehkeem, no nahwes un no wella spehka.

St. Woi Kristus tewi ar sawahm affinim un ar sawu zeeschanu ween atpestijis un atpirjis?

B. Ne, ar sawu mirschanu arr.

St. Vet ar ko winsch tew naw atpestijis?

B. Ar seltu jeb fudrabu.

- St. No la winsch tew naw atpestijis ar seltu jeb fudrabu?
 B. No wisseem grehkeem, no nahwes un no wella spehta.
 St. Bet ar lo winsch tewi atpestijis un atpirzis?
 B. Ur sawahm fwehtahm un dahrgahm affinim un ar sawu nenopelnitu zeefchanu un mirschchanu.
 St. Par lo winsch to irr darrijis?
 B. Ka es winna pascha buhtu.
 St. Ka tee wahrdi sayrohtami: „ka es winna pascha buhtu?“
 B. Ka es winnam peederretu.
 St. Kam tew buhs peederreht?
 B. Kristum.
 St. Ko winsch irr darrijis, lai tu winnam peederretu?
 B. Winsch manni atpestijis un atpirzis.
 St. Kur tad tew, winnam peederroht, buhs dsihwoht?
 B. Winna walstibâ.
 St. Kâ tew buhs dsihwoht winna walstibâ?
 B. Appatsch winna.
 St. Appatsch la?
 B. Appatsch Jesus Kristus?
 St. Pareisi. Tew buhs appatsch Kristus dsihwoht, tas irr: tew buhs winna pawalstneekam buht un winnam buhs tawam fehninam buht. Kur tad tew buhs appatsch winna dsihwoht?
 B. Winna walstibâ.
 St. Kâ tad tew buhs dsihwoht winna walstibâ?
 B. Man buhs winnam kalpoht.
 St. Kam tew buhs kalpoht?
 B. Jesum Kristum.
 St. Kâ tew buhs winnam kalpoht?
 B. Geksch muhschigas taisnibas, nenoseedsibas un fwehtibas.
 St. Geksch kahdas taisnibas tew buhs winnam kalpoht?
 B. Geksch muhschigas.
 St. Kam buhs kalpoht eeksch muhschigas taisnibas?
 B. Man.
 St. Kâ tew wehl buhs winnam kalpoht?
 B. Geksch nenoseedsibas un fwehtibas.
 St. Geksch kahdas nenoseedsibas?
 B. Geksch muhschigas.
 St. Geksch kahdas fwehtibas?
 B. Geksch muhschigas.
 St. Kam tad buhs taisnam, nenoseedsigam ur: fwehtahm buht?
 B. Man.
 St. Kur tew buhs taisnam, nenoseedsigam un fwehtam buht?
 B. Kristus walstibâ.

- St. Rà tad tas notifs?
- B. Lihds tà wínsch atkal augfchamzehlees no teem mirroneem, dsihwo un walda muhschigi.
- St. Kas irr augfchamzehlees?
- B. Kristus.
- St. No ka wínsch augfchamzehlees?
- B. No mirroneem.
- St. Un fo tad wínsch darra?
- B. Wínsch dsihwo un walda muhschigi.
- St. Zit ilgi wínsch dsihwo un walda?
- B. Muhschigi.
- St. Zaur fo tad tu warri patautees, ka tu Kristus walstibà dsihwoff?
- B. Zaur to, ka Kristus no mirroneem augfchamzehlees.
- St. Un fo wínsch nu darra?
- B. Wínsch dsihwo un walda muhschigi.
- St. Un ja nu wínsch dsihwo, kas tad ar tew buhs?
- B. Es arr dsihwofchu.
- St. Woi tew arr buhs walduht, tà wínsch walda?
- B. Ne, man buhs winnam kalpoht.
- St. Un tà tew buhs winnam kalpoht?
- B. Gessch muhschigas taifnibas, nenoseedfibas un fwehtibas.
- St. Woi tas irr teefa?
- B. Tas irr teefcham teefa.

Dhtra tizzibas lohjekka eedallifchana:

- I. Par Jesu, kas wínsch tahds irr.
- II. Par winna dsihwofchanu pasemmoschanas un paaugstinafchanas lahrtà.
- III. Par winna pestifchanas darbu jeb par winna ammateem, furrds tas darbs irr fanemts.
- IV. Par winna darba augteem (prohti: ka wínsch man irr atpestijis no u. t. pr., ka es winna pascha u. t. pr.)

Treschais tizzibas lohjeklis.

- St. Par fo mahza treschais tizzibas lohjeklis?
- B. Par fwehtudarrifchanu.
- St. Skaiti trescho tizzibas lohjekli.
- B. Es tizzu eeksch to fwehtu Garru, weenu fwehtu fristigu draudsi, to beedribu to fwehtu, peedohfchanu to grehku, augfchamzelschanu tahs meefas un weenu muhschigu dsihwofchanu.

Leezi wehrâ : Skohlmeisteram jalubko us to, ta behrni scho' gabbalu pehz lassifchanas sibmebm un ar apdohmu flaita ; jo daud' weetas behrni irr eeradduschees bes apdohma un bes sapraschanas tahdâ wihsê flaitiht : Es tizzu eelfsch to swehtu Garru — weenu swehtu kristigu draudsi to beedribu — to swehtu peedohfchanu — to grehtu augfchamzelschanu — tahs meefas — un weenu muhschigu dsihwo-fchanu.

St. Gelfsch to tu tizzi pehz trescha tizzibas lohzefta wahrdeem?

B. Gelfsch swehtu Garru.

St. Gelfsch kahdu Garru tu tizzi?

B. Gelfsch to swehtu Garru.

St. Gelfsch kahdu swehtu tizzi?

B. Gelfsch swehtu Garru.

St. Gelfsch to tad wehl tizzi?

B. Gelfsch weenu swehtu kristigu draudsi.

St. Kahda irr ta draudse?

B. Weena swehta, kristiga draudse.

Leezi wehrâ : Schê wehl warrehs tahdâ wihsê jautiht :

St. Kapehz ta draudse teel faulta par kristigu draudsi?

B. Tapehz, la ta draudse no Kristus cestahdita.

St. Kapehz winna par swehtu teel faulta?

B. Tapehz la winna no swehta Garra teel swehta darrita.

St. Kapehz ta draudse par weenu draudsi teel faulta?

B. Tapehz la ta irr weena weeniga Kristus draudse.

St. Kas tad winna tahda irr, ta kristiga draudse?

B. Ta beedriba to swehtu.

St. Kas irr ta beedriba to swehtu?

B. Kristiga draudse.

St. Kahda beedriba irr ta kristiga draudse?

B. Beedriba to swehtu.

St. Bet tu nesinnast, tà tas wahrds: „beedriba to swehtu“ saprohtams. To es tew teilschu. Redsi, „beedriba to swehtu“ irr: swehtu kauschu beedriba. Par swehteem kaudim wiffi kristitee teel nosaukti, lai gan wehl grehzigi buhdami, tapehz la Kristus tohs ar sawahm affininim un ar sawu Garru swehto. Kas tad nu irr ta beedriba to swehtu, jeb ta swehtu kauschu beedriba?

B. Kristiga draudse.

St. Ho tu wehl tizzi?

B. Peedohfchanu to grehtu.

St. Kahdu peedohfchanu tu tizzi?

B. Grehtu peedohfchanu.

St. Ho wehl tizzi?

B. Augfchamzelschanu tahs meefas.

St. Kam buhs augfchamzeltees?

B. Meefai.

- St. Ko wehl tizzi?
- B. Weenu muhschigu dsihwofchanu.
- St. Kahdu dsihwofchanu tu tizzi?
- B. Muhschigu.
- St. Klausfimees nu, là Martinsch Lutters wiffus schohs gabbalus isskaidro. Staiti trescha tizzibas lohzeffa isskaidroschanas wahrdu.
- B. Es tizzu, ka es zaur sawu paschu spehku un sawraschanu eefsch Jesu Kristu mannu Kungu newarru tizzeht neds pee ta nahkt, bet tas swehtais Gars irr manni zaur to ewangeliumu jeb preezas-mahzibu aizinajis, ar sawahm dahwanahm ap-gaismojis, eefsch tabs ihstenas tizzibas swehtijis un usturrejis, lihds là winsch to wiffu kristigu draudsi wirs semmes sawulzina, apskaidro, swehti un pee Jesus Kristus usturr eefsch ihstenas weenigas tizzibas, eefsch tabs sawhas kristigas draudses winsch man un wisseem tizzigeem iddeenas wiffus grehtus baggatigi peedohd un pastarâ deenâ manni un wiffus mirronus attal usmohdinahs un mannim un wisseem tizzigeem eefsch Kristu to muhschigu dsihwofchanu dohs — tas irr teefscham teefa.
- St. Ko tu newarri zaur sawu paschu spehku un sawraschanu?
- B. Gelfsch Jesu Kristu, mannu Kungu, tizzeht, neds pee ta nahkt
- St. Gelfsch ko tu newarri tizzeht?
- B. Gelfsch Jesu Kristu, mannu Kungu.
- St. Woi tu pawiffam newarri eefsch winnu tizzeht?
- B. Es gan warru eefsch winnu tizzeht.
- St. Râ tu tad newarri eefsch winnu tizzeht?
- B. Zaur sawu paschu sawraschanu.
- St. Zaur kahdu sawraschanu tu newarri eefsch winnu tizzeht
- B. Zaur sawu paschu.
- St. Ko tu newarri zaur sawu paschu sawraschanu?
- B. Gelfsch Jesu Kristu tizzeht.
- St. Un là tu newarri pee winna nahkt?
- B. Zaur sawu paschu spehku.
- St. Ko tu tad newarri darriht zaur sawu paschu spehku?
- B. Pee Jesus Kristus nahkt.
- St. Un ko tu newarri darriht ar sawu paschu sawraschanu?
- B. Gelfsch Jesu Kristu tizzeht.
- St. Pee là tu newarri nahkt ar sawu paschu spehku?
- B. Pee Jesus Kristus.

- St. Woi tu nemas newarri pee winna nahkt?
 B. Es gan warru pee winna nahkt.
- St. Bet zaur kahdu spehku tu newarri pee winna nahkt?
 B. Zaur sawu paschu.
- St. Kas tad mums palihds, ka meh's warram eefsch Jesu Kristu tizzeht un pee winna nahkt?
 B. Swehtais Gars.
- St. Ko tad swehtais Gars pee tew irr darrijis?
 B. Winsch man zaur to ewangeliumu jeb preezas-mahzibu aizinajis.
- St. Kas tewi irr aizinajis?
 B. Swehtais Gars.
- St. Zaur to winsch tewi aizinajis?
 B. Zaur to ewangeliumu jeb preezas-mahzibu.
- St. Kas irr tas ewangeliums, zaur to swehtais Gars tewi aizinajis?
 B. Tas irr ta preezas-mahziba.
- St. Ko swehtais Gars zaur to ewangeliumu jeb preezas-mahzibu darrijis?
 B. Winsch manni aizinajis.
- St. Pee ka winsch tewi aizinajis?
 B. Pee Jesus Kristus.
- St. Kapeh'z tew waijaga zaur swehtu Garru aizinatam tapt?
 B. Tapeh'z ka es zaur sawu paschu spehku un sapraschanu newarru eefsch Jesu Kristu, mannu Kungu, tizzeht, ned's pee ta nahkt.
- St. Woi tad swehtais Gars tew irr aizinajis ween?
 B. Ne, winsch manni arr irr apgaismojis ar sawahm dahwanahm.
- St. Ar to winsch tewi apgaismojis?
 B. Ar sawahm dahwanahm.
- St. Ar kahdahm dahwanahm?
 B. Ar swehta Garra dahwanahm.
- St. Kas tewi ar schahm dahwanahm apgaismojis?
 B. Swehtais Gars.
- St. Ko swehtais Gars ar sawahm dahwanahm irr darrijis?
 B. Winsch man irr apgaismojis.
- St. Ko swehtais Gars wehl irr darrijis?
 B. Winsch man eefsch ihstenas tizzibas swehtijis.
- St. Kas tewi eefsch ihstenas tizzibas swehtijis?
 B. Swehtais Gars.
- St. Gelfsch ka swehtais Gars tewi swehtijis?
 B. Gelfsch ihstenas tizzibas.

- St. Gelfch kahdas tizzibas fwehtais Gars tewi fwehtijis?
 B. Gelfch ihstenas.
- St. Ko tad fwehtais Gars wehl pee tew darrijis?
 B. Winsch manni usturrejis.
- St. Gelfch ka winsch tewi usturrejis?
 B. Gelfch ihstenas tizzibas.
- St. Kahdi tad nu irr wiffi-tee darbi, to fwehtais Gars pee tew darrijis?
 B. Winsch man irr aizinajis, apgaismojis, fwehtijis un usturrejis eelfch tizzibas.
- St. Bet wiffus schohs darbus fwehtais Gars naw pee tewis ween strahdajis; bet pee ka winsch schohs darbus tapatt strahda, ka pee tew?
 B. Pee wiffas kristigas draudses.
- St. Ko tad nu fwehtais Gars darra pee wiffas kristigas draudses?
 B. Winsch to wirs semmes fapulzina?
- St. Ko fwehtais Gars fapulzina.
 B. Wiffu kristigu draudsi.
- St. Kur fwehtais Gars fapulzina wiffu kristigu draudsi?
 B. Wirs semmes.
- St. Ko fwehtais Gars wehl darra pee schahs kristigas draudses?
 B. Winsch apstaidro.
- St. Ko fwehtais Gars apstaidro?
 B. Kristigu draudsi.
- St. Tad nu fwehtais Gars kristigu draudsi fapulzina un apstaidro; to tad winsch wehl pee tahs darra?
 B. Winsch to fwehti.
- St. Ko winsch fwehti?
 B. Kristigu draudsi.
- St. Kahdu darbu fwehtais Gars wehl strahda pee kristigas draudses?
 B. Winsch usturr.
- St. Ko fwehtais Gars usturr?
 B. Wiffu kristigu draudsi.
- St. Pee ka winsch usturr wiffu kristigu draudsi?
 B. Pee Jesus Kristus.
- St. Un eelfch ka fwehtais Gars usturr kristigu draudsi?
 B. Gelfch ihstenas weenigas tizzibas.
- St. Gelfch kahdas tizzibas fwehtais Gars kristigu draudsi usturr?
 B. Gelfch ihstenas, weenigas tizzibas.
- St. Un to tad nu fwehtais Gars eelfch tahs paschus kristigas draudses padarra?
 B. Gelfch tahs paschas kristigas draudses winsch man un wisseem tizzigeem ideenas wiffus grehtus baggatigi peedoht.

- St. Ko swehtais Gars peedohd?
 B. Grehtus.
- St. Kahdus grehtus?
 B. Wiffus grehtus.
- St. Kur swehtais Gars grehtus peedohd?
 B. Kristigâ draudsê.
- St. Kam swehtais Gars grehtus peedohd?
 B. Man.
- St. Woi winsch tew ween grehtus peedohd?
 B. Ne, winsch peedohd man un wisseem tizzigeem.
- St. Woi winsch wisseem zilwekem grehtus peedohd?
 B. Ne, wisseem tizzigeem ween.
- St. Kam winsch tad nepeedohd grehtus?
 B. Wisseem netizzigeem.
- St. Kad swehtais Gars peedohd grehtus?
 B. Iddeenas.
- St. Ko swehtais Gars iddeenas darra?
 B. Winsch iddeenas grehtus peedohd.
- St. Un kahdâ mehrâ winsch grehtus peedohd?
 B. Baggatigi.
- St. Ko swehtais Gars padarra iddeenas un baggatigi?
 B. Winsch grehtus peedohd.
- St. Kam winsch to darra?
 B. Man un wisseem tizzigeem.
- St. Un to winsch wehl darrihs?
 B. Pastarâ deenâ winsch man un wiffus mirronus atkal usmohdinahs.
- St. Ko winsch usmohdinahs?
 B. Man un wiffus mirronus.
- St. Woi winsch tewi ween usmohdinahs?
 B. Ne, winsch usmohdinahs wiffus mirronus.
- St. No ta winsch tew un wiffus mirronus usmohdinahs?
 B. No nahwes.
- St. Kad swehtais Gars to padarrihs?
 B. Pastarâ deenâ.
- St. Kahdâ deenâ?
 B. Pastarâ.
- St. Ko swehtais Gars darrihs pastarâ deenâ?
 B. Winsch usmohdinahs man un wiffus mirronus.
- St. Un to winsch tad dohs?
 B. Winsch mannim un wisseem tizzigeem eelsch Kristus to muhschigu dsihwofchanu dohs.
- St. Kahdu dsihwofchanu winsch dohs?
 B. Muhschigu dsihwofchanu.

- St. Kam winsch to muhschigu dschwoschanu dohs?
 B. Man.
 St. Woi swehtais Gars tewim ween to muhschigu dschwoschanu dohs?
 B. Ne, winsch to dohs wisseem tizzigeem.
 St. Bet kahdeem winsch to nedohs?
 B. Netizzigeem.
 St. Gelfsch ka winsch tad dohs to muhschigu dschwoschanu?
 B. Gelfsch Kristu.
 St. Ko swehtais Gars eelfsch Kristu dohs?
 B. Muhschigu dschwoschanu.
 St. Woi tas irr teefa?
 B. Tas irr teescham teefa.
 St. Ja nu tas teescham teefa, to mums tad buhs darriht?
 B. Tizzeht.

Trescha tizzibas lohzehta eedallischana.

- I) Par swehtu Garru, II) Par swehta Garra darbu, III) Par to weetu, fur swehtais Gars sawu darbu strahda, IV) Par winna darba augteem.

Swehta luhgschana.

- St. Kahdi irr swehtas luhgschanas usrunnaschanas wahrdi?
 B. Muhfu Tehws debbests.
 St. Kas tohp usrunnahts ar scheem wahrdeem?
 B. Deews.
 St. Par to tu Deewu fauzi schinnis wahrdds?
 B. Par Tehwu.
 St. Ko tu par Tehwu fauzi?
 B. Deewu.
 St. Woi tu Deewu par sawu Tehwu ween fauzi?
 B. Nemeen par sawu bet par muhsu Tehwu.
 B. Kas teef par muhsu Tehwu faultts?

Leezi wehra: Schè lai stohlmeisters prassa: Kas tee tabdi irr, kas irr fanemti tanni wahrdinâ: Muhfu? B. Wiffi zilweti.

- St. Nur tad schis Tehws irr?
 B. Debbests.
 St. Kas irr debbests?
 B. Muhfu Tehws.

- St. Kas tad irr schis Tehws?
 B. Deews.
- St. Kà tad nu Lutters schohs usrunnaschanas wahrduß isskaidro?
 B. Deews gribb muhs ar to labbinaht, ka mums tizzeht buhs, winsch effoht muhsu ihstems Tehws un mehß winna ihstemi behrni, ka mums preezigi, drohfschi un ar stipru zerribu winnu peeluhgt buhs, lihdsj kà tee mihtki behrni sawu mihtu tehwu peeluhdsj.
- St. Kas muhs gribb labbinaht?
 B. Deews.
- St. Ko Deews gribb darriht?
 B. Winsch gribb muhs labbinaht.
- St. Ar to Deews muhs gribb labbinaht?
 B. Ar to, ka winsch mums leek luhgt: Muhsu Tehws debbesis.
- St. Ko Deews ar teem wahrdeem: „Muhsu Tehws debbesis“ gribb darriht?
 B. Muhs labbinaht.
- St. Us to Deews muhs gribb labbinaht?
 B. Ka mums buhs tizzeht.
- St. Ko tad mums buhs tizzeht?
 B. Ka winsch effoht muhsu ihstems Tehws.
- St. Kas effoht muhsu ihstems Tehws?
 B. Deews.
- St. Kahds Tehws Deews effoht?
 B. Ihstems Tehws.
- St. Kam tad Deews effoht par ihstenu Tehwu?
 B. Mums.
- St. Zaur to mums to buhs tizzeht, ka Deews muhsu ihstems Tehws irr?
 B. Zaur to, ka winsch mums leek luhgt: Muhsu Tehws debbesis.
- St. Ko tad mums wehl buhs tizzeht?
 B. Ka mehß Deewa ihstemi behrni effam.
- St. Zaur to tad effam Deewa ihstemi behrni?
 B. Zaur to, ka Deews muhsu ihstems Tehws.
- St. Kahdi Deewa behrni effam?
 B. Ihstemi Deewa behrni.
- St. Par to mums tad to buhs tizzeht, ka Deews muhsu ihstems Tehws irr un ka mehß winna ihstemi behrni effam?
 B. Ka mums winnu peeluhgt buhs.
- St. Ko mums buhs peeluhgt?
 B. Deewu.

- St. Kas to gribb, ka mums buhs Deewu peeluhgt?
 B. Pats Deews.
 St. Ko tad Deews darra, lai winnu peeluhdsam?
 B. Deews muhs labbina.
 St. Pareisi, winsch muhs labbina, lai mehs winnu luhdsam.
 mums mahjidams, lai us winnu faktam: Muhfu Tehws
 debbesis. Bet la tad nu mums buhs Deewu peeluhgt?
 B. Preezigi.
 St. Ka wehl?
 B. Drohschi.
 St. Ka wehl?
 B. Ar stipru zerribu.
 St. Ar lahdu zerribu?
 B. Ar stipru.
 St. Ko mums buhs ar stipru zerribu darriht?
 B. Deewu peeluhgt.
 St. Un to mums buhs preezigi un drohschi darriht?
 B. Deewu peeluhgt.
 St. Par ko tad nu mums buhs Deewu faukt, lai preezigi,
 drohschi un ar stipru zerribu luhdsam?
 B. Par Tehwu.
 St. Ja nu preezigi, drohschi un ar stipru zerribu Deewu
 luhgsim, ka tad to gan darrihm?
 B. Lihds ka tee mihti behrni sawu mihtu tehwu peeluhds.
 St. So ka tad mihti behrni peeluhds sawu mihtu tehwu?
 B. Preezigi, drohschi un ar stipru zerribu.
 St. Un kas tad to gribb, ka mums ta buhs Deewu peeluhgt?
 B. Pats Deews to gribb.

Pirma luhgschana.

- St. Skaiti pirmo luhgschanu.
 B. Swehtichts lai tohp taws wahrds.
 St. Kam buhs ta luhgt?
 B. Mums zilweeem.
 St. Us to schohs luhgschanas wahrds faktam?
 B. Us Deewu.
 St. Ko luhdsam no Deewa?
 B. Ka winna wahrds swehtichts tohp.
 St. Rahdam wahrdam buhs swehtitam tapt?
 B. Deewa wahrdam.
 St. Klauffmees nu, ka Lutters to issfaidro. Skaiti issfaidro-
 schanas wahrds.
 B. Deewa wahrds irr jau no sew pascha swehts,

bet mehs luhdsam schinnî luhgſchanâ, lai tas arridsan pee mums ſwehtih̄ts tohp.

- St. Kas irr no ſew paſcha ſwehts?
- B. Deewa wahrds.
- St. Kahds wahrds irr no ſew paſcha ſwehts?
- B. Deewa wahrds.
- St. Kahds irr Deewa wahrds no ſew paſcha?
- B. Swehts.
- St. Kâ Deewa wahrds irr ſwehts?
- B. No ſew paſcha.
- St. Ja nu Deewa wahrds jau no ſew paſcha ſwehts, par to tad luhdsam: „Swehtih̄ts lai tohp taws wahrds?“
- B. Mehs luhdsam ſchinnî luhgſchanâ, lai tas arridsan pee mums ſwehtih̄ts tohp.
- St. Lai tas pee mums ſwehtih̄ts tohp?
- B. Deewa wahrds.
- St. Pee kâ winnam buhs ſwehtitam tapt?
- B. Pee mums.
- St. Kam buhs pee mums ſwehtitam tapt?
- B. Deewa wahrdam.
- St. Kâ noteel tas?
- B. Kad Deewa wahrds (i) ſch̄ih̄sti un ſkaidri mahzihts (i) tohp un mehs arridsan ſwehtigi, kâ Deewa behrneem klahjahs, pehz ta (teem) dsihwo jam; to palih̄ds mums, mihtais debbefu=Lehws! Bet kas zittadi mahza un dsihwo, ne kâ Deewa wahrdi mahza, tas neſwehti muhsu ſtarpâ to Deewa wahrdu; par to paſargi muhs, mihtais debbefu=Lehws!
- St. Kad tad nu Deewa wahrds (i) tohp ſwehtih̄ts (i)?
- B. Kad Deewa wahrds (i) ſch̄ih̄sti un ſkaidri mahzihts tohp.
- St. Ja tas ſch̄ih̄sti un ſkaidri mahzihts tohp?
- B. Deewa wahrds (wahr̄di).
- St. Kâ buhs Deewa wahrdam (wahrdeem) mahzitam (mahzi=teem) tapt?
- B. Sch̄ih̄sti un ſkaidri.
- St. Ja nu Deewa wahrds ſch̄ih̄sti un ſkaidri mahzihts tohp, kas tad noteel?
- B. Tad Deewa wahrds tohp ſwehtih̄ts.
- St. Woi pee Deewa wahrda ſwehtifchanas zits ne kas naw waijadſigs, kâ ween tas, ka Deewa wahr̄di ſch̄ih̄sti un ſkaidri mahziti tohp?
- B. Irr gan wehl kas waijadſigs.

- St. Nu kas tad wehl waijadšigs?
- B. Ka mehs arridsan fwehtigi, tā Deewa behrneem klahjabs, pehz ta dšihwojam.
- St. Pehz tā mums jadšihwo?
- B. Pehz Deewa wahrdeem.
- St. Kā mums jadšihwo pehz Deewa wahrdeem?
- B. Swehtigi.
- St. Kam klahjabs fwehtigi pehz Deewa wahrdeem dšihwoht?
- B. Deewa behrneem.
- St. Kas mums klahjabs, tā Deewa behrneem?
- B. Swehtigi dšihwoht pehz Deewa wahrdeem.
- St. Ja nu fwehtigi pehz Deewa wahrdeem dšihwojam, tā Deewa behrneem klahjabs, ko tad darram?
- B. Tad fwehtijam Deewa wahrdu.
- St. Ja nu pirmā luhgšanā luhdsam: „Swehtihš lai tohp tawš wahrds,” zik kahrtiga irr šahi luhgšana?
- B. Diwkahrtiga.
- St. Ko tad pirmā kahrtā luhdsam?
- B. Ka Deewa wahrds šchihsti un flaidri mahzihts tohp.
- St. Un ko ohtrā kahrtā luhdsam?
- B. Ka mehs arridsan fwehtigi, tā Deewa behrneem klahjabs, pehz ta dšihwojam.
- St. Kas to ween warr doht?
- B. Deews.
- St. Ko Deews ween warr doht?
- B. Ka Deewa wahrds šchihsti un flaidri mahziht tohp.
- St. Un ko wehl?
- B. Ka mehs arri fwehtigi pehz ta dšihwojam.
- St. Ja nu Deews ween to warr doht, tā tad faklam us Deewu?
- B. To palihdš mums, miškais debbesu-Dehws.
- St. Pēe ka miškam debbesu-Dehwam buhs palihdšeht?
- B. Pēe ta, tā Deewa wahrds šchihsti un flaidri mahzihts tohp un ka mehs fwehtigi pehz ta dšihwojam.
- St. Bet ja nu kahds zittadi mahza un dšihwo, nekā Deewa wahrdi mahza, ko kahds zilweš darra?
- B. Tas neswehti muhsu starpā to Deewa wahrdu.
- St. Kas neswehti to Deewa wahrdu?
- B. Tas, kas zittadi mahza un dšihwo, ne tā Deewa wahrdi mahza.
- St. Tad nu zilweš Deewa wahrdu neswehti, ja winsch ko darra?
- B. Ja winsch zittadi mahza un dšihwo, ne tā Deewa wahrdi mahza.
- St. Jo tā mums buhs mahziht un dšihwoht?
- B. Tā tā Deewa wahrdi mahza.

- St. Ko mums buhs darriht, kà Deewa wahrdi mahza?
 B. Mahziht un dsihwoht.
 St. Bet ja kahds tà nemahza un nedsihwo, kahdu grehku winsch tad darra?
 B. Tad winsch neswehti to Deewa wahrdu.
 St. Kur winsch neswehti to Deewa wahrdu?
 B. Muhfu starpà.
 St. Ko winsch muhfu starpà nedarra?
 B. Winsch neswehti to Deewa wahrdu.
 St. Kas ween muhs no ta warr pasargabt?
 B. Deews.
 St. Kà mehs tadeht Deewa luhdsam?
 B. Par to pasargi muhs mihtais debbesu-Zehws.
 St. No ka tam debbesu-Zehwam buhs muhs pasargabt?
 B. No ta, ka Deewa wahrds muhfu starpà neteek swehtih.
 St. Uu pee ka tad tam debbesu-Zehwam mums buhs palihd, eht?
 B. Ka winna wahrds pee mums swehtih tohp.

Dhtra luhgschana.

- St. Skaiti dhtru luhgschanu.
 B. Lai nahk tawa walstiba.
 St. Ko mehs ar scheem wahrdeem luhdsam?
 B. Deewu.
 St. Ko no Deewa luhdsamees?
 B. Lai winna walstiba nahk.
 St. Kahdai walstibai buhs nahkt?
 B. Deewa walstibai.
 St. Ko Deewa walstibai buhs darriht?
 B. Winnai buhs nahkt.
 St. Kas irr tas?
 B. Deewa walstiba nahk gan bes muhfu luhgschanas no few paschas, bet mehs luhdsam schinnî luhgschanâ, lai ta arridsan pee mums nahk.
 St. Kas nahk bes muhfu luhgschanas?
 B. Deewa walstiba.
 St. Kà Deewa walstiba nahk?
 B. Bes muhfu luhgschanas.
 St. Bes kahdas luhgschanas Deewa walstiba nahk?
 B. Bes muhfu luhgschanas.
 St. Ja nu Deewa walstiba gan bet muhfu luhgschanas nahk, to tad luhdsam schinnî luhgschanâ?
 B. Mehs luhdsam, lai ta arridsan pee mums nahk.

- St. Kam buhs arridsan pee mums nahft?
- B. Deewa walfstibai.
- St. Tad nu luhdsam fchinni luhgſchanâ, lai Deewa walfstiba pee la nahft?
- B. Pee mums.
- St. Kahdâ luhgſchanâ to luhdsam?
- B. Ohtrâ luhgſchanâ.
- St. Ko luhdsam ohtrâ luhgſchanâ?
- B. Lai Deewa walfstiba arridsan pee mums nahft.
- St. Râ noteek tas?
- B. Kad mums tas debbefu-Dehws fawu fwehtu Garru dohd, la mehſ winna fwehtam wahrdam zaur winna ſchehlaſtibu tizzam un deewiſchſigi dsihwojam ſcheit laiizigi un tur muhſchigi.
- St. Kas noteek, kad tas debbefu-Dehws mums fawu fwehtu Garru dohd?
- B. Tad winna walfstiba nahft pee mums.
- St. Kad Deewa walfstiba pee mums nahft?
- B. Kad tas debbefu-Dehws mums fawu fwehtu Garru dohd.
- St. Kas tam debbefu-Dehwam jadohd, lai winna walfstiba nahft?
- B. Sawſ fwehts Garſ.
- St. Kam winnam buhs fawu fwehtu Garru doht?
- B. Mums.
- St. Par to tam debbefu-Dehwam mums buhs fawu fwehtu Garru doht?
- B. Ka mehſ winna fwehtam wahrdam zaur winna ſchehlaſtibu tizzam.
- St. Ka mehſ kam tizzam?
- B. Winna fwehtam wahrdam.
- St. Lai mehſ kahdam fwehtam wahrdam tizzam?
- B. Deewa fwehtam wahrdam.
- St. Ko Deewam mums buhs doht, lai mehſ winna fwehtam wahrdam tizzam?
- B. Sawu Garru.
- St. Kam tad mums par to buhs japateiz, ja mehſ ar fwehta Garra palihgu Deewa fwehtam wahrdam tizzeſim?
- B. Par to mums japateiz Deewa ſchehlaſtibai.
- St. Ko tad nu mums buhs zaur Deewa ſchehlaſtibu darriht?
- B. Winna fwehtam wahrdam tizzeht.
- St. Un kas tad tam debbefu-Dehwam jadohd, lai mehſ zaur winna ſchehlaſtibu winna wahrdam tizzam?
- B. Winnam jadohd fawſ fwehts Garſ.

- St. Un zaur to tad mums to buhs parahdiht, ka mehs Deewa fwehtam wahrdam tizzam?
- B. Zaur to, ka mehs deewischfigi dshwojam.
- St. Kà mums buhs dshwoht?
- B. Deewischfigi.
- St. Kur mums buhs deewischfigi dshwoht?
- B. Scheit laizigi.
- St. Kurrà weetà tas irr, tad tu fakki „fcheit“?
- B. Semmes wirfù.
- St. Pareisi. Ko tad tew buhs darriht fcheit wirs semmes?
- B. Deewischfigi dshwoht.
- St. Woi tew fcheit laizigi ween buhs deewischfigi dshwoht?
- B. Ne, arri tur muhschigi.
- St. Kur tas buhs?
- B. Debbefis.
- St. Kà tew buhs debbefis dshwoht?
- B. Deewischfigi.
- St. Kà tew fcheit wirssemmes buhs deewischfigi dshwoht?
- B. Laizigi.
- St. Un tà tew debbefis buhs deewischfigi dshwoht?
- B. Muhschigi.
- St. Ko tad mums fcheit wirs semmes un tur debbefis buhs darriht?
- B. Deewischfigi dshwoht.
- St. Kad to panahfim?
- B. Kad Deewa fwehtam wahrdam zaur winna fchehlastibu tizzefim.
- St. Kad mehs tad Deewa fwehtam wahrdam tizzefim?
- B. Kad tas debbefu-Dehws mums farwu fwehtu Garru dohs.
- St. Un ja wifs tas noteel, kas tad nahf pee mums?
- B. Deewa walstiba.
- St. Ja nu Deewa walstibaï pee mums buhs nahft, kas tad Deewam jadarra?
- B. Deewam jadohd mums faws fwehts Gars.
- St. Un kas tad mums jadarra, kad Deews mums farwu fwehtu Garru dohd?
- B. Mums winna fwehtam wahrdam jatizz un deewischfigi jadshwo.

Trescha luhgschana.

- St. Statti trescho luhgschanu.
- B. Taws prahts lai noteel kà debbefis, tà arridsan semmes wirfù.

- St. Ko ar scheem wahrdeem peeluhsam?
 B. Deewu.
- St. Ko luhdsam no Deewa?
 B. Lai wiinna prahts noteef.
- St. Kam buhs notift?
 B. Deewa prahtam.
- St. Kur buhs Deewa prahtam notift?
 B. Semmes wirfû.
- St. Râ Deewa prahtam buhs semmes wirfû notift?
 B. Tâpatt, lâ winsch debbesi noteef.
- St. Kas to luhds?
 B. Mehs.
- St. Staiti tohs isflaidroschanas wahrdu.
 B. Deewa labbais un schehligais prahts noteef gan bes muhsu luhgschanas, bet mehs luhdsam schinnî luhgschanâ, lai tas arridsan pee mums noteef.
- St. Kas noteef bes muhsu luhgschanas?
 B. Deewa labbais un schehligais prahts.
- St. Rahds irr tas Deewa prahts, kas bes muhsu luhgschanas noteef?
 B. Winsch irr labs un schehligs prahts.
- St. Râ Deewa labbais un schehligais prahts noteef?
 B. Bes muhsu luhgschanas.
- St. Ja Deewa prahts arri bes muhsu luhgschanas noteef, kapeh; tab luhdsam, lai wiinna prahts noteef?
 B. Mehs luhdsam schinnî luhgschana, lai tas arridsan pee mums noteef.
- St. Kam buhs arridsan pee mums notift?
 B. Deewa prahtam.
- St. Kur Deewa prahtam arridsan buhs notift?
 B. Pee mums.
- St. Kas to luhds?
 B. Mehs.
- St. Ko luhdsam?
 B. Lai Deewa prahts arridsan pee mums noteef.
- St. Râ noteef tas?
 B. Kad Deews wiffu taunu padohmu un prahtu lausch un tam wakkas nedohd, kas to Deewa wahrdu mums neleef swehtigt un wiinna walstibu kawe pee mums nahlt, prohti: tam wellam, tai pafaulei un muhsu meefas kahribahm; bet stiprina un usturr muhs pastahwigus pee fawa wahrda un eefsch tizzibas lihds patt muhsu

gallam, — tas irr wiinna schelligais un labbais prahts.

- St. Rà tad nu Deewa labbais un schelligais prahts pee mums noteef?
- B. Kad Deews wissu kaunu padohmu un prahtu lausch.
- St. Ko Deewam buhs laust?
- B. Wissu kaunu padohmu un prahtu.
- St. Kadu prahtu Deewam buhs laust?
- B. Wissu kaunu prahtu.
- St. Un tahdu padohmu Deewam buhs laust?
- B. Wissu kaunu padohmu.
- St. Ko Deewam buhs darriht ar wissu kaunu padohmu un prahtu?
- B. Winnam buhs to laust.
- St. Kas tad notifs, kad Deews wissu kaunu padohmu un prahtu lausih?
- B. Tad notifs Deewa prahts.
- St. Bet ja nu dascham irr kauns padohms un prahts, to tad Deewam nebuhs darriht?
- B. Winnam nebuhs tahdam wakkas doht.
- St. Kam Deewam nebuhs wakkas doht?
- B. Tahdam, kas to Deewa wahrdu mums neleef fwehtiht.
- St. Un kas to wehl darra?
- B. Kas wiinna walstibu kawe pee mums nahft.
- St. Ko Deewam nebuhs tahdam doht, kas to Deewa wahrdu mums neleef fwehtiht?
- B. Winnam nebuhs tam wakkas doht.
- St. Ko tas mums neleef fwehtiht, kam Deewam nebuhs wakkas doht?
- B. Winsch neleef mums Deewa wahrdu fwehtiht.
- St. Un to tas kawe pee mums nahft, kurram Deewam nebuhs waku doht?
- B. Winsch kawe Deewa walstibu pee mums nahft.
- St. Rà tad winsch aiskawe Deewa walstibu?
- B. Ra ta newarr pee mums nahft.
- St. Kas tad tee tahdi irr, kas mums neleef Deewa wahrdu fwehtiht un kas to Deewa walstibu kawe pee mums nahft?
- B. Wels, pasaule un mubsu meefas lahribas.
- St. Ko tad wels mums darra?
- B. Winsch mums neleef Deewa wahrdu fwehtiht un winsch kawe to Deewa walstibu pee mums nahft?
- St. Un kas to paschu wehl darra?
- B. Pasaule.

- St. Un kas wehl?
- B. Mubfu meefas fahribas.
- St. Kahdas fahribas?
- B. Mubfu meefas fahribas.
- St. Ko tahs darra?
- B. Tahs mums neleef Deewa wahrdu fwehtihst un tahs kawe to Deewa walstibu pee mums nahst.
- St. Kas tad nu tee tahdi irr, furreem irr fauns padohms un prahts?
- B. Wels, pafaule un mubfu meefas fahribas.
- St. Un fo tad nu treschâ luhgschanâ luhdsam?
- B. Nehs luhdsam, lai Deews winnu faunu padohmu un prahtu lausch un teem waffas nedohd.
- St. Bar fo to luhdsam?
- B. Bar to, fa lai Deewa prahts notiftu.
- St. Vet fo tad Deewam pee mums buhs darriht, lai wianna prahts notiftu?
- B. Winnam buhs muhs stiprinaht un muhs pastahwigus usturreht.
- St. Kam buhs muhs stiprinaht?
- B. Deewam.
- St. Kam buhs muhs pastahwigus usturreht?
- B. Deewam.
- St. Pee fa Deewam buhs muhs pastahwigus usturreht?
- B. Pee fawa wahrda.
- St. Un eefsch fa wehl?
- B. Eefsch tizzibas.
- St. Ko Deewam buhs eefsch tizzibas stiprinaht un usturreht?
- B. Muhs.
- St. Zif ilgi Deewam buhs muhs stiprinaht un usturreht pee fawa wahrda un eefsch tizzibas?
- B. Lihds patt mubfu gassam.
- St. Ko Deewam buhs darriht lihds gassam?
- B. Muhs stiprinaht un pastahwigus usturreht eefsch tizzibas.
- St. Bot Deewam arri tahds prahts irr, fa winsch to labpraht gribb darriht?
- B. Tas irr wianna schelligais un labbais prahts.

Zettorta luhgschana.

- St. Skaiti zettorto luhgschanu.
- B. Mubfu deenischku maisi dohd mums schodeen.
- St. Kahdu leetu luhdsam zettortâ luhgschanâ?
- B. Mubfu deenischku maisi.

- St. No ta to luhdsam?
 B. No Deewa.
- St. Kad winnam buhs mums to deenischku maisi doht?
 B. Schodeen.
- St. Woi tad Deews to deenischku maisi mums tad ween dohd, tad mehs winnu luhdsam?
 B. Deews dohd to deenischku maisi bes muhsu luhgshanas irr wisseem kauneem zilwekeem; bet mehs luhdsam schinni luhgshana, lai winsch mums to leel atsiht un ar pateizibu muhsu deenischku maisi fanemt.
- St. Ko Deews dohd bes muhsu luhgshanas?
 B. Deenischku maisi.
- St. Kam Deews deenischku maisi dohd bes winnu luhgshanas?
 B. Wisseem kauneem zilwekeem.
- St. Ko Deews wisseem kauneem zilwekeem bes winnu luhgshanas dohd?
 B. Deenischku maisi.
- St. Ka Deews wisseem kauneem zilwekeem deenischku maisi dohd?
 B. Bes winnu luhgshanas.
- St. Ja nu Deews arri wisseem kauneem zilwekeem to deenischku maisi bes winnu luhgshanas dohd, par to tad mehs winnu luhdsam, lai winsch mums to deenischku maisi dohd?
 B. Mehs luhdsam schinni luhgshana, lai winsch mums to leel atsiht un ar pateizibu muhsu deenischku maisi fanemt.
- St. Ko Deewam mums buhs list atsiht?
 B. Ka winsch mums to deenischku maisi dohd.
- St. Par to mums to waijaga atsiht?
 B. Ka ar pateizibu sawu deenischku maisi fanemmam.
- St. Ka mums sawu deenischku maisi buhs fanemt?
 B. Ar pateizibu.
- St. Ko mums buhs ar pateizibu fanemt?
 B. Sawu deenischku maisi.
- St. Kam tad mums japateiz par sawu deenischku maisi?
 B. Deewam.
- St. Tad nu deenischku maisi no Deewa luhdsam, lai neaismirstam, la winsch mums deenischku maisi dohd un ka mums winnam par to buhs paetitt. Nu falki man: Kas irr tad ta deenischka maisje?
 B. Wifs, kas pee muhsu meefas usturreshanas un waijadsibas peederr, ar wahrdu: ehdeens un dschreens, drehbes, turpes, ehlas, muischa, tihrumi, lohpi, nauda, manta, labs lauлахтs

draugs, rahmi behrni, labba laime, lehnigi un peetizzigi fungi, labba waldischana, labs gaiß, meers, wesseliba, fauniga dsihwoschana, gohds, labbi draugi, ustizzami kaimini un tà probjam.

- St. Ko tad nu Lutters fauz par deenischtu maifi?
 B. Wiffu, kas pee muhsu meefas usturrefchanas un waijadfibas peederr.
 St. Kas pee la peederr?
 B. Pee muhsu meefas usturrefchanas.
 St. Un pee tahdas waijadfibas?
 B. Pee muhsu meefas waijadfibas.
 St. Ko tas wahrds „meefas usturrefchana“ schè apsihme?
 B. Wiffas leetas, ar to meefa teef usturreta.
 St. Un kas irr meefas waijadfiba?
 B. Wiffas tahs leetas, kas muhsu meesai irr waijadfigas.
 St. Par to Lutters wiffas tahdas leetas nofauz?
 B. Par deenischtu maifi.
 St. Rahdas leetas Lutters ihpafchi flaita tà tahdas, kas pee meefas usturrefchanas irr waijadfigas?
 B. Ehdeenu un dsehreenu.
 St. Un tahdas leetas wehl peederr pee muhsu waijadfibas?
 B. Drehbes, kurpes, ehkas, muischa, tihrumi, nauda, manta.
 St. Pee ka wiffas schahs leetas peederr?
 B. Pee muhsu waijadfibas.
 St. Rahdus zilwekus Lutters arr wehl peeminn zettortas luhgshanas isskaidroschanâ?
 B. Laulatu draugu, rahmus behrnus un tà pr.

Leeji wehrâ: Schai weetâ wehl warrehs tahdâ wihsè jautiht:

- St. Bet kapehz tad Lutters zilwekus peeminn zettortâ luhgshana? Kâ tad tee peederr pee deenischlas maifes? — Nu, to tu nefsinni. Tad falki mon, ja lahdam zilwekam naw labs laulahts draugs un ja wiinna behrni naw labbi, bet ja wiinna laulahts draugs launs un wiinna behrni nerahtni: woi winsch tad gan sawu deenischtu maifi ar meeru un ar preeku ehdihs?
 B. Tad winsch neehdihs wifs ar meeru un preeku.
 St. Kapehz ne?
 B. Kapehz, ka wiinna firds buhs nemeeriga un noskummusi.
 St. Sinnams, tad winnam ta deenischka maife arr nepatiks. Bet ja lahdam fainneekam naw labbas faines, jeb ja lahdam deenestneekam naw labbu fungu woi winsch tad ar preeku sawu maifiti ehdihs?
 B. Ne.
 St. Kapehz ne?
 B. Kapehz, ka winnam behdas buhs.
 St. Un ja lahds behdas, jeb dusmas sawu maifi ehd, woi ta winnam wesseliga buhs?
 B. Rebuhs wifs.

- St. Bot nu faprobti, kapeh; Lutters zettortâ luhgſchanâ laulatu draugu, behrnus un tã pr. peeminn?
- B. Tapeh; ta zilwekâ tad ween fawu maift ar meeru warrehs ehft, tad winsch ar labbeem un fatizzigeem zilwekeem lohpã dſihwo.
- St. Staiti nu, kahdus zilwekus Lutters zettortâ luhgſchanâ peeminn?
- B. Labbu laulatu draugu, rahmus behrnus, labbu faimi, lehnigus un peetizzigus lungus, labbu waldifchanu.
- St. Woi Lutters wehl kahdus zilwekus nepeeminn?
- B. Labbus draugus un uftizzamus kaimiaus.
- St. Kahdas zittas leetas Lutters wehl peeminn?
- B. Labbu gaisu, meeru, weffelibu, kaunigu dſihwoſchanu, gohdu.
- St. Bee ta wiſſas ſchahs leetas teef flaititas?
- B. Bee deeniſchfigas maiſes.
- St. Nu redſi! Lutters wiſſas leetas rehtina pee deeniſchtas maiſes, tas tif ween zilwekam pee meefas ufturreſchanas un pee dſihwibas waijadſigas. Kas tad nu mums wiſſas ſchahs leetas dohd?
- B. Deews.
- St. Un tã mums tahs buhs fanemi?
- B. Ar pateizibu.

Peelta luhgſchana.

- St. Staiti peelta luhgſchanu.
- B. Pamett mums muhſu parahdus, tã mehſ pamettam ſaweem parahdneekeem.
- St. Ko ſchinnis wahrdds no Deewa luhdſam?
- B. Mehſ luhdſam, ta Deews mums muhſu parahdus pameſtu.
- St. Ko Deewam buhs mums pameſt?
- B. Muhſu parahdus.
- St. Ko Deewam buhs darriht ar muhſu parahdeem?
- B. Pameſt.
- St. Ko tad mehſ gribbam darriht, tad Deews mums muhſu parahdus pamett?
- B. Tad mehſ arr gribbam pameſt ſaweem parahdneekeem.
- St. Kam pamettiſim?
- B. Saweem parahdneekeem.
- St. Ko ſaweem parahdneekeem darriſim?
- St. Mehſ teem pamettiſim.
- St. Rã ſohlamees ſaweem parahdneekeem pameſt?
- B. Rã Deews mums pamett muhſu parahdus.

- St. Staiti veektas luhgſchanas iſſkaidroſchanas wahrduſ.
- B. Mehs luhdsam ſchinni luhgſchanâ, ka tas debbefu-
Tehws negribbetu uſluhſtoht muhſu grehſuſ,
nedſ wiannu deht mums tahdu luhgſchanu aiſ-
leegt jo mehs to, to mehs luhdsam, neeffam
zeenigi nedſ arridſan nopelnijuſchi, bet wiſſch
gribbetu mums to wiſſnotak no ſchehlaſtibas
doht, jo mehs grehſojam iddeenâſ dandſ un
pelnam zittu neneeku, lâ ween to ſohdibu. Tad
gribbam mehs arridſan no firdeſ peedoht un lab-
darriht teem, kaſ prett mums apgrehſojahſ.
- St. Ko tad luhdsam ſchinni luhgſchanâ?
- B. Ka tas debbefu-Tehws negribbetu uſluhſtoht muhſu grehſuſ.
- St. Kam nebuhs uſluhſtoht muhſu grehſuſ?
- B. Tam debbefu-Tehwam.
- St. Ko tam debbefu-Tehwam nebuhs uſluhſtoht?
- B. Muhſu grehſuſ.
- St. Woi tad mehs tam debbefu-Tehwam to warram pawehleht,
ka wiannam nebuhs uſluhſtoht muhſu grehſuſ?
- B. Ne; bet mehs wiannu luhdsam, ka wiſſch neuſluhſotu
muhſu grehſuſ.
- St. Ko tad wehl luhdsam?
- B. Ka wiſſch negribbetu wiannu deht mums tahdu luhg-
ſchanu aiſleegt.
- St. Ka kaſ negribbetu mums tahdu luhgſchanu aiſleegt?
- B. Taſ debbefu-Tehws.
- St. Kadeht wiannam nebuhs mums tahdu luhgſchanu aiſleegt?
- B. Muhſu grehſu deht.
- St. Ko tam debbefu-Tehwam nebuhs darriht muhſu grehſu
deht?
- B. Mums tahdu luhgſchanu aiſleegt.
- St. Kahdu luhgſchanu tam debbefu-Tehwam nebuhs mums
aiſleegt?
- B. To luhgſchanu, to Tehwa-reiſe luhdsam.
- St. Kapeh; tad mums jaluhds, ka Decws mums tahdu luhg-
ſchanu neaiſleegt?
- B. Tapeh; ka mehs to, to mehs luhdsam ne-effam zeenigi,
nedſ arridſan nopelnijuſchi.
- St. Bee tahdahm leetahm mehs ne-effam zeenigi?
- B. Bee tahm, to mehs luhdsam.
- St. Un ko mehs ne-effam nopelnijuſchi?
- B. To, to mehs luhdsam.

- St. Kà tad nu Deewa luhdsam, ka wiasch mums wiffas tabs leetas dohtu?
- B. Meh's luddsam, ka wiasch gribbetu mums to wiffnotaf no schelastibas doht.
- St. Kà wiasch mums to gribbetu doht?
- B. No schelastibas.
- St. Kapeh; tad meh's neto newarram no Deewa prassih?
- B. Tapeh; ka meh's grehlojam ifdeenas dauds un pelnam zittu neneeku, kà ween to fohdibu.
- St. Ko ifdeenas darram?
- B. Meh's ifdeenas dauds grehlojam.
- St. Ko tad meh's zaur to pelnam?
- B. Zittu neneeku, kà ween to fohdibu.
- St. Par to meh's fohdibu pelnam?
- B. Par to, ka ifdeenas dauds grehlojam.
- St. Kad meh's grehlojam?
- B. Ifdeenas.
- St. Un kà tad ifdeenas grehlojam?
- B. Dauds.
- St. Un to tadeht effam pelnijuschi?
- B. Sohdbu.
- St. Ja nu fohdibu ween effam pelnijuschi, tad peektà luhg-schanà luhdsam, ka Deews kahdu leetu negribbetu usluhkoht?
- B. Muhfu grehtus.
- St. Un kà tad nu Deewam mums wiffu to buhs doht, to meh's luhdsam?
- B. No schelastibas.
- St. Bet ja nu Deews tif schelligs irx, ka wiasch mums wiffus muhfu grehtus pamett un ka wiasch mums dohd, to meh's luhdsam; to tad meh's gribbam darriht?
- B. Tad gribbam meh's arridsan no firds peedoht un labdarriht teem, kas prett mums apgrehlojabs.
- St. Kam meh's tad gribbam peedoht?
- B. Teem, kas prett mums apgrehlojabs.
- St. Kà meh's teem gribbam peedoht?
- B. No firds.
- St. Ko no firds gribbam darriht?
- B. Teem peedoht, kas prett mums apgrehlojabs.
- St. Woi tad mums teem buhs peedoht ween?
- B. Ne ween peedoht, bet arridsan labdarriht.
- St. Kahdeem mums buhs labdarriht?
- B. Teem, kas prett mums apgrehlojabs.

Sesta luhgſhana.

- St. Rà tu luhdsi feſtâ luhgſchanâ?
 B. Un ne-eewedd muhs eefſch kahrđinaſchanas.
- St. Kam to nebuhs darriht?
 B. Deewam.
- St. Ko Deewam nebuhs darriht?
 B. Wiſſam nebuhs muhs eewest kahrđinaſchanâ.
- St. Ko wiſſam nebuhs eewest kahrđinaſchanâ?
 B. Muhs.
- St. Ku Deewam nebuhs muhs eewest?
 B. Kahrđinaſchanâ.
- St. Staiti feſtas luhgſchanas iſſtaidrofchanu.
 B. Deews gan nekahrđina neweenu, bet mehs luhdsam ſchinnî luhgſchanâ, ka Deews muhs gribbetu paſargah̄t un uſturreht, ka muhs tas wels, ta paſaule un muhsu meefa un affinis nepeewikk, neds eewedd eefſch netizzibas, iſſamiffeschanas un zittahm leelahm kauna-leetahm un greh̄keem un jebſchu mehs ar teem kahrđinati taptu, ka mehs tomehr peh̄z uſwarram un wirſû paleekam.
- St. Tad nu feſtâ luhgſchanâ luhdsam, lai Deews muhs ne-eewedd eefſch kahrđinaſchanas. Bet woi tad Deews kahrđina zilwetu?
 B. Deews gan nekahrđina neweenu.
 Leezi wehrâ: Schè lai jauta: Uſ to Deews nekahrđina neweenu?
 B. Uſ kaunu.
- St. Ko Deews nedarra?
 B. Deews nekahrđina.
- St. Bet ja Deews neweenu nekahrđina, par to tad Deewu luhdsam: Ne-eewedd muhs eefſch kahrđinaſchanas?
 St. Mehs luhdsam ſchinnî luhgſchanâ, ka Deews muhs gribbetu paſargah̄t un uſturreht, ka muhs tas wels, ta paſaule un muhsu meefa un affinis nepecwikk.
- St. Tad nu luhdsam, ka Deews to gribbetu darriht?
 B. Ka Deews gribbetu muhs paſargah̄t un uſturreht.
- St. Kam buhs muhs paſargah̄t?
 B. Deewam.
- St. No ka Deewam buhs muhs paſargah̄t?
 B. No wella.
- St. No ka Deewam wehl buhs muhs paſargah̄t?
 B. No paſaules.

- St. Un no ka wehl?
- B. No muhsu meefas un no muhsu affins.
- St. Par to tad Deewam buhs muhs pafargabt no wella, no pafaules un no muhsu meefas un affins?
- B. Ka tee muhs nepeewiff.
- St. Kam nebuhs muhs peewilt?
- B. Wellam, pafaulei un muhsu meefai un affinim.
- St. Un kam buhs muhs pafargabt no tahdas wella- un pafaules- un meefas-peewilfchanas?
- B. Deewam.
- St. Kad muhs wels, pafaule un meefa peewiff?
- B. Kad tee muhs eewedd eelfch netizzibas, issamiffeschanas un zittahm leelahm kauna-leetahm un grehkeem.
- St. Kas tee tahdi irr, kas zilwetu eewedd eelfch netizzibas?
- B. Wels, pafaule un meefa.
- St. Un eelfch ka wiini no netizzibas eewedd?
- B. Eelfch issamiffeschanas.
- St. Woi eelfch issamiffeschanas ween?
- B. Neeeen eelfch issamiffeschanas, bet arri eelfch zittahm leelahm kauna-leetahm un grehkeem.
- St. Kas tee tahdi irr, kas zilwetu eewedd eelfch tahdahm kauna-leetahm un grehkeem?
- B. Wels, pafaule un meefa.
- St. Un to tad peeluhdsam, ka wiinam muhs no teem buhs pafargabt?
- B. Deewu.
- St. Bet woi tad mehs Deewu luhdsam, ka wiinam buhs muhs pafargabt ween?
- B. Neeeen pafargabt, bet arri usturreht.
- St. Pee ka tad Deewam buhs muhs usturreht?
- B. Pee tizzibas.
- St. Kad Deewam buhs muhs pee tizzibas usturreht?
- B. Jebfchu mehs ar teem kahrinati tohpam.
- St. Jebfchu mehs ar to kahrinati tohpam?
- B. Ar netizzibu, issamiffeschanu un zittahm kauna-leetahm un grehkeem.
- St. Kad nu mehs ta teekam kahrinati, ka tad Deewam muhs buhs pafargabt un usturreht?
- B. Ka mehs tomehr pehz uswarram un wirfu paleekam.
- St. Kam buhs uswarreht?
- B. Mums.
- St. Ko mums buhs uswarreht?
- B. Wellu, pafaulei un meefu.

- St. Un ka mums buhs uswarreht?
 B. Ka mehs wirfû paleekam.
 St. Pareisi, ka mehs wirfû paleekam, tas irr: ka wels, pafaule un grehti paleek appalsch muhsu kahjahm.

Septita luhgschana.

- St. Rà tu luhdsi septitâ luhgschanâ?
 B. Bet atpesti muhs no kauna.
 St. Kam to buhs darriht?
 B. Deewam.
 St. Ko Deewam buhs darriht?
 B. Muhs atpestiht.
 St. No ka?
 B. No kauna.
 St. Rà Mahrtinsch Lutters scho luhgschann isstaidro?
 B. Mehs luhdsam schinnî luhgschanâ, kaschu ar ihseem wahrdeem falkoht, ka muhs tas debbesu-
 Tehms no wiffada kauna tahs meefas un dwehfeles, mantas un gohda gribbetu atpestiht un gribbetu mums pehz, kad muhsu pehdiga stundina nahf, weenu weeglu un schehligu gallu doht un muhs schehligi no schahs kehdigas pafaules pee few nemt debbesis. Amen.
 St. Rà mehs luhdsam schinnî luhgschanâ?
 B. Kaschu ar ihseem wahrdeem falkoht.
 St. Kahdi irr tee ihst wahrdi?
 B. Dee luhgschanas wahrdi: Bet atpesti muhs no kauna?
 St. Ko tad luhdsam ar scheem ihseem wahrdeem?
 B. Ka muhs tas debbesu-Tehms gribbetu atpestiht.
 St. No kahdahm leetahm gribbam atpestiti kukt?
 B. No wiffada kauna.
 St. Pee ka tad mums wiffadi kaunumi warr notift?
 B. Pee meefas un pee dwehfeles.
 St. Pee ka wehl?
 B. Pee mantas un pee gohda.
 St. Ko tad Deewam buhs darriht, kad mums wiffads kaunums noteek, woi pee meefas jeb pee dwehfeles, woi pee mantas jeb pee gohda?
 B. Muhs atpestiht.
 St. Un ko tad wehl no Deewa luhdsamees?
 B. Winsch gribbetu mums pehz, kad muhsu pehdiga stundina nahf, weenu weeglu un schehligu gallu doht.
 St. Ko Deewam mums buhs doht?
 B. Weenu weeglu un schehligu gallu.

- St. Kahdu gallu luhdsamees?
 B. Weeglu gallu.
 St. Un kahdu wehl?
 B. Schehligu gallu.
 St. Kas mums to ween warr doht?
 B. Deews.
 St. Kad Deewam buhs mums tahdu gallu doht?
 B. Kad muhsu pehdiga stundina nahf.
 St. Un ta Deews mums tahdu weeglu un schehligu gallu dohs?
 B. Kad Deews muhs schehligi no schahs behdigas pafaules pee fewim nems debbesis.
 St. Kad Deews muhs pee la nems?
 B. Pee fewim.
 St. No furrenes Deewam buhs muhs pee fewim nemt?
 B. No schahs behdigas pafaules.
 St. Kur tad buhsim, kad Deews muhs pee fewim nems?
 B. Debbesis.
 St. Ka Deewam buhs muhs pee fewim nemt?
 B. Schehligi.
 St. Kad nu Deews scho muhsu luhgschanu peepildih, no ta winsch tad muhs buhs atpestijis?
 B. No ta tauna.
 St. Kahds wahrds stahw septitas luhgschanas galla?
 B. Amen.
 St. Kas irr tas: Amen?
 B. Man buhs teescham tizzeht, ta tahda luhgschana tam debbesu-Dehwam patihf un paklausita irr, jo winsch pats irr mums pawehlejis, ta luhgt un fohlijis, ta tas gribbetu muhs paklausihf. Amen, Amen — tas irr: pateefi, pateefi — tam buhs ta notift.
 St. Ko tew buhs darriht?
 B. Man buhs teescham tizzeht.
 St. Ko tew buhs teescham tizzeht?
 B. Man buhs tizzeht, ta tahda luhgschana tam debbesu-Dehwam patihf.
 St. Kahda luhgschana winnam patihfoht?
 B. Dehwa reises luhgschana.
 St. Kam tahda luhgschana patihfoht?
 St. Tam debbesu-Dehwam.
 St. Kam to buhs tizzeht, ta tahda luhgschana tam debbesu-Dehwam patihf?
 B. Man.

- St. Un ja nu tahda luhgſchana tam debbefu-Teſwam patihſt, tahda winna tad buhſ?
- B. Paſlauſſta.
- St. Kaſ tad winnu paſlauſſhſ?
- B. Deewſ.
- St. Ko Deewſ paſlauſſhſ?
- B. To luhgſchanu, to Teſwa-reiſe luhdſam.
- St. Kapehz tahda luhgſchana Deewam patihſt?
- B. Wiſſch jau patſ mums irr pawehlejiſ tã luhgt.
- St. Kaſ mums irr pawehlejiſ tã luhgt?
- B. Deewſ.
- St. Un to Deewſ wehl irr darrijiſ?
- B. Wiſſch mums irr ſohlijiſ, ka taſ grihbhoht muhſu luhgſchanu paſlauſſht.
- St. Kaſ to irr ſohlijiſ?
- B. Deewſ.
- St. Ko Deewſ irr ſohlijiſ?
- B. Muhſu luhgſchanu paſlauſſht.
- St. Kaſ tad nu irr Amen, Amen?
- B. Taſ irr: Pateeſſ, pateeſſ — tam buhſ tã notihſt.
- St. Nu pareiſſ; bet taggad tew wehl ſazziſchu, kaſ taſ tahdſ irr, kaſ ſcho Amen fakka. To fakka muhſu tizziga ſrds.

No ſwehtas kriſtibas.

Virmã kaſrtã.

- St. Kaſ irr ta kriſtiba?
- B. Ta kriſtiba ne-irr ſlihtſ uhdens ween, bet tahdſ uhdens, kaſ zaur Deewa pawehleſchanu ſpehzi-nahtſ un ar Deewa wahrdu ſaweenohtſ.
- St. Kaſ ta kriſtiba naw ween?
- B. Ta naw ſlihtſ uhdens ween.
- St. Kaſ naw ſlihtſ uhdens ween?
- B. Kriſtiba.
- St. Kahdſ uhdens kriſtiba ne-irr ween?
- B. Slihtſ uhdens.
- Leezi wehrã: Skohlmeiſteram ſchẽ jaiſſſtaidro, ka tee wahrbi „ſlihtſ uhdens“ tiſ daubj apſihme, kã „tiſſkai uhdens“.
- St. Bet kahdſ uhdens irr ta kriſtiba?
- B. Tahdſ uhdens, kaſ zaur Deewa pawehleſchanu ſpehjinahſtſ.

- St. Kas irr spehjinachts zaur Deewa pawehleschanu?
 B. Kristibas uhdens.
- St. Zaur to Kristibas uhdens spehjinachts?
 B. Zaur Deewa pawehleschanu.
- St. Un ar to tad kristibas uhdens irr saweenohs?
 B. Ar Deewa wahrdu.
- St. Kas irr saweenohs ar Deewa wahrdu?
 B. Kristibas uhdens.
- St. Un zaur to kristibas uhdens irr spehjinachts?
 B. Zaur Deewa pawehleschanu.
- St. Kurri irr tee Deewa pawehleschanas wahrdi?
 St. Kad muhsu Kungs Jesus Kristus fakka: Eita zaur wissu pafauli un darrait par mahzetteem wissus laudis, tohs kristidami eelsch ta wahrda Deewa ta Tehwa, ta Dehla un ta swehta Garra. (Matt. 28, 19).
- St. Rà muhsu Kungs Jesus Kristus fakka?
 B. Winsch fakka, eita zaur wissu pafauli —
- St. Kas schohs wahrduš fakka?
 B. Muhsu Kungs Jesus Kristus.
- St. Kur tas Kungs schohs wahrduš fakka?
 B. Mattens Ewangelliuma 28ta nodakka.
- St. Kam tas Kungs fakka schohs wahrduš: Eita zaur wissu pafauli?
 B. Mums.
- St. Kur mums buhs eet?
 B. Zaur wissu pafauli.
- St. Ko mums zaur wissu pafauli eijohs buhs darriht?
 B. Mums buhs par mahzetteem darriht wissus laudis.
- St. Par to mums buhs wissus laudis darriht?
 B. Par mahzetteem.
- St. Par ta mahzetteem mums buhs wissus laudis darriht?
 St. Par Kristus mahzetteem.
- St. Ko mums buhs par Kristus mahzetteem darriht?
 B. Wissus laudis.
- St. Rà to panahšim, ta winnus par Kristus mahzetteem darrišim?
 B. Tohs kristidami eelsch ta wahrda Deewa ta Tehwa, ta Dehla un ta swehta Garra.
- St. Ko mums buhs kristiht?
 B. Wissus laudis.
- St. Ko mums buhs darriht ar wisseem laudim?
 B. Mums buhs tohs kristiht.

- St. Us kahdu wahrdu mums tohs buhs kristiht?
 B. Us to wahrdu Deewa ta Tehwa, ta Dehla un ta fwehta Garra.
 St. Kas to irr pawehlejis?
 B. Jesus Kristus.

Dhtrâ fahrtâ.

- St. Ko dohd, jeb to palihdi ta fwehta kristiba?
 B. Ta padarra, ta tee grehki tohp peedohti, atpesti no nahwes un wella un dohd to muhschigu dsihwoschanu wisseem, kas to tizz, ta tee wahrdi un Deewa apfohlfichana mahza.
 St. Ko tad kristiba padarra?
 B. Ta padarra, ta tee grehki tohp peedohti.
 St. Ko tad nu ifkates kristihts zilwets kristiba irr dabbujis?
 B. Grehtu peedohtschanu.
 St. Ko tad kristiba wehl padarra?
 B. Ta atpesti no nahwes un wella.
 St. Kas atpesti no nahwes un wella?
 B. Kristiba.
 St. No ta kristiba atpesti?
 B. No nahwes un wella.
 St. Un tad kristiba muhs no nahwes un wella atpesti, to wiina tad dohd?
 B. Muhschigu dsihwoschanu.
 St. Kam kristiba dohd muhschigu dsihwoschanu?
 B. Wisseem, kas to tizz.
 St. Kas to tizz?
 B. Ta tee wahrdi un Deewa apfohlfichana mahza.
 St. Ko teem buhs dabbuht kas to tizz?
 B. Grehtu peedohtschanu un muhschigu dsihwoschanu.
 St. Bet no ta teem buhs atpestiteem tapt?
 B. No nahwes un no wella.
 St. Kurreem buhs to panahkt?
 B. Teem, kas tizz, ta tee wahrdi un Deewa apfohlfichana mahza.
 St. Kurri irr tee Deewa apfohlfichanas wahrdi?
 B. Kad muhsu Kungs Jesus Kristus fatta: kas tizz un tohp kristihts, tas taps fwehts, bet kas netizz, tas taps pasuddi-nahts. (Mar. 16, w. 16).
 St. Kas schohs apfohlfichanas wahrdu irr fazzjis?
 B. Muhsu Kungs Jesus Kristus.

- St. Kahdus wahrds winsch irr fazzijis?
 B. Kas tizz un tohp kristihts, tas taps fwehts, bet kas netizz, tas taps pasuddinahts.
- St. Kas taps fwehts?
 B. Kas tizz un tohp kristihts.
- St. Kas tad mums waijadfigs, ja gribbam fwehti tapt?
 B. Mums jatizz un mums waijaga kristiteem tapt.
- St. Bet kas ar teem notiks, kas netizz?
 B. Tee taps pasuddinati.
- St. Kahdi tiks pasuddinati?
 B. Tee kas netizz.
- St. Pareisi, tee tiks pasuddinati, lai gan kas ar winneem irr padarrihts?
 B. Lai gan winni irr kristiti.
- St. Kahdi tiks pasuddinati, lai gan winni irr kristiti?
 B. Tee, kas netizz.
- St. Kad nu weens kristihts zilwels tiks pasuddinahts?
 B. Kad winsch netizzehs.
- St. Un kad winsch fwehts taps?
 B. Kad winsch tizz, ta tee wahrdi un Deewa apfohlifchana mahza.

Trefchâ fahrtâ.

- St. Râ warr uhdens tahdas leelas leetas darriht?
 B. Uhdens to teefcham gan nedarra, bet Deewa wahrds, kas ar un pee to uhdent irr un ta tizziba, kas tahdam Deewa wahrdam uhdent uftizz. So bes Deewa wahrda irr tas uhdens tikkai uhdens ween un nekahda kristiba; bet ar Deewa wahrdu irr tas weena kristiba, tas irr tahds uhdens, kas baggats no schehlastibas un tahs dsihwibas un weena masgafchana tahs jaunas atdsimfchanas eelfch fwehta Garra, ta tas fwehts Pahwils fakka: Zaur to masgafchanu tahs atdsimfchanas un atjaunafchanas ta fwehta Garra, to winsch irr islehjis par mums baggati zaur Jesu Kristu muhfu Pestitaju, ta mehs, zaur winna schehlastibu taifnoti, mantineeki tohpam tahs muhshigas dsihwofchanas pehz tahs zerribas; tas irr pateefs wahrds. Tit. 3, 5—8.
- St. Ro uhdens teefcham gan nedarra?
 B. Tahdas leelas leetas.

- St. Kahdas leelas leetas uhdens nedarra?
 B. Uhdens nepadarra, ta tee grehki tohp peedohti.
 St. Ko wehl uhdens nepadarra?
 B. Uhdens neatpesti no nahwes un no wella.
 St. Un ko uhdens newarr zilwekam doht?
 B. Muhschigu dshwofchanu.
 St. Ja nu uhdens tahdas leelas leetas nepadarra, kas tab tahs padarra?
 B. Deewa wahrds (wahrdi).
 St. Kahds (i) Deewa wahrds (i)?
 B. Kas ar un pee to uhdeni irr.
 St. Kas irr ar un pee to uhdeni?
 B. Deewa wahrdi.
 St. Un ko tad tee Deewa wahrdi padarra, kas ar un pee to uhdeni irr?
 B. Tee padarra, ta tee grehki tohp peedohti un ta pr.
 St. Woi tad Deewa wahrdi ween tahdas leelas leetas padarra?
 B. Neeeen Deewa wahrdi, bet arri ta tizziba.
 St. Kahda tizziba?
 B. Ta tizziba, kas tahdam Deewa-wahrdam uhdeni ustizz.
 St. Kam tai tizzibai buhs ustizzeht?
 B. Tahdam Deewa wahrdam uhdeni.
 St. Pareisi, prohti tahdam Deewa wahrdam, kas ar kristibas uhdeni irr faweenohs. Kahdi tad irr tee Deewa wahrdi, kas ar kristibas uhdeni faweenohi?
 B. Tee irr tee wahrdi: Gita zaur wiffu pasauli un ta pr.
 St. Ja nu mehs scheem wahrdeem, kas ar un pee to uhdeni irr tizzam, kas tad noteel?
 B. Tad mums tee grehki tohp peedohti un ta pr.
 St. Kas tad nu wiffas tahdas leetas padarra?
 B. Deewa wahrdi un (muhsu) tizziba.
 St. Sinnams, jo zaur Deewa wahrdeem, kas ar un pee to uhdeni irr, mums wiffas tahs minnetas leelas leetas teel dohtas un ar sawu tizzibu mehs tahs sanemmam. Bet kas tad irr uhdens, ja tas bes Deewa wahrdeem irr?
 B. Bes Deewa wahrdeem irr tas uhdens tikkai uhdeens ween.
 St. Un kas tad winsch naw, ja winsch bes Deewa wahrdeem paleel?
 B. Tad winsch naw netahda kristiba.
 St. Kuxsch uhdens irr tikkai uhdens ween un netahda kristiba?
 B. Uhdens, kas irr bes Deewa wahrdeem.
 St. Bet ar ko uhdens paleel par kristibu?
 B. Ar Deewa wahrdu (wahrdeem).

- St. Kahds uhdens tad irr ta kristiba?
 B. Tahds uhdens, kas baggats no scheblastibas.
 St. Ar to tas kristibas uhdens irr baggats?
 B. Ar scheblastibu.
 St. Un kahds tas kristibas uhdens wehl irr?
 B. Dsihwibas uhdens.

Leezi wehrā. Schē lai fohlmeisters falka: Kristibas uhdens tapeh; irr scheblastibas uhdens, la Deews mums zaur to fawu scheblastibu dahwina; bet par dsihwibas uhdeni winsch tadeht teel faults, la winsch mums muhschigu dsihwoschānu eedohd.

- St. Bet kahda masgafchana irr ta kristiba?
 B. Weena masgafchana tahs jaunās atdsimfchanas.
 St. Ko tad fchi masgafchana eelsh mums padarra?
 B. Jaunu atdsimfchānu.
 St. Kas fcho jaunu atdsimfchānu padarra?
 B. Swehtais Gars.
 St. Ko swehtais Gars padarra?
 B. Jaunu atdsimfchānu.
 St. Zaur kahdu masgafchānu fchi jauna atdsimfchāna teel padarrita?
 B. Zaur kristibu.
 St. Kas to falka?
 B. Tas swehts Pahwils.
 St. Kā tas swehts Pahwils falka?
 B. Zaur to masgafchānu tahs atdsimfchanas un tā pr.
 St. Kahda masgafchana tad irr ta kristiba?
 B. Weena atdsimfchanas- un atjaunaschanas-masgafchana.
 St. Ka atjaunaschanas- un atdsimfchanas-masgafchana irr ta kristiba?
 B. Swehta Garra atdsimfchanas- un atjaunaschanas-masgafchana.
 St. Woi tad swehtam Garram buhs atdsimt un atjaunatam tapt?
 B. Ne; bet mums buhs atdsimt un atjaunateem tapt.
 St. Bet zaur to mums buhs atdsimt un atjaunateem tapt?
 B. Zaur swehtu Garru.
 St. Kas tad nu to atdsimfchanas masgafchānu par mums irr islehhjis?
 B. Deews.
 St. Par to Deews fcho masgafchānu irr islehhjis?
 B. Par mums.
 St. Kā Deews fcho masgafchānu par mums irr islehhjis?
 B. Baggatigi.

- St. Un zaur to Deews kristibas masgafchanu baggatigi irr islehjis?
- B. Zaur Jesu Kristu muhsu Pestitaju.
- St. Ko Deews zaur Jesu Kristu darrijis?
- B. Winsch to kristibas masgafchanu par mums islehjis.
- St. Par to Deews scho masgafchanu par mums islehjis?
- B. Ka mehs mantineeki tohpam.
- St. Kahdeem mantineekeem mums buhs tapt?
- B. Muschigas dschwofchanas mantineekeem.
- St. Bet kahdeem mums waijaga buht, lai muhschigas dschwofchanas mantineeki tohpam.
- B. Mums waijaga zaur winna schelastibu taifnoteem buht.
- St. Zaur to mums waijaga taifnoteem buht?
- B. Zaur winna schelastibu.
- St. Zaur ka schelastibu?
- B. Zaur Kristus schelastibu?
- St. Kahdeem mums waijaga buht zaur Kristus schelastibu?
- B. Taifnoteem.
- St. Par to mums waijaga zaur Kristus schelastibu taifnoteem buht?
- St. Lai mehs muhschigas dschwofchanas mantineeki tohpam.
- St. Behz ka mums tad buhs muhschigas dschwofchanas mantineekeem tapt?
- B. Behz tahs zerribas.
- St. Kas mums tahdu zerribu irr dewis?
- B. Deews.
- St. Kur Deews mums tahdu zerribu irr dewis?
- B. Kristiba.
- St. Woi tas irr teefs?
- B. Tas irr pateefs wahrds.
- St. Ja nu tas irr pateefs wahrds, to mums tad buhs darriht?
- B. Mums buhs to tizzeht.

Zettortâ fahrtâ.

- St. Ko tad apsihme tahda uhdens-kristiba?
- B. Ta apsihme, ka tam wezzam Uhdamam eefsch mums iddeenas zaur noscheloschanu un atstafchanu no grehkeem buhs apflihzinatam tapt un mirtar wisseem grehkeem un niknahm kahribahm un atkal iddeenes preefshâ nahkt un uszeltees weenam jaunam zilwelam, kas eefsch taifnibas un schkistibas preefsh Deewa muhschigi dschw.

- St. No tad nu tas apsihme, tad zilweks ar uhdeni teel kristihts?
 B. Tas apsihme la tam wezzam Ahdamam buhs apflihzinatam tapt.
 St. Kam buhs apflihzingtam tapt?
 B. Tam wezzam Ahdamam.
 St. Kur tad irr tas wezzais Ahdams?
 B. Gelfsch mums.
 St. Zaur ko tam wezzam Ahdamam buhs apflihzinatam tapt?
 B. Zaur noscheloschanu no grehkeem.
 St. Kam buhs grehtus noscheloht?
 B. Mums.
 St. Un kam buhs no grehkeem atstahtees?
 B. Mums.
 St. Un ja to darrifim, kas tad notiks ar muhsu wezzu Ahdamu?
 B. Tad winsch tiks apflihzinahs.
 St. Kad winnam buhs apflihzinatam tapt?
 B. Iddeenas.
 St. Kam buhs iddeenas notikt?
 B. Iddeenas tam wezzam Ahdamam buhs apflihzinatam tapt.
 St. Kas tad mums iddeenas buhs jadarra?
 B. Mums iddeenas sawi grehti buhs janoschelo un no teem jaatstahjahs.
 St. Par ko tad nu tam wezzam Ahdamam iddeenas buhs apflihzinatam tapt?
 B. Lai tas mirst ar wisseem grehkeem un nitnahm lahribahm.
 St. Kam buhs mirt?
 B. Wezzam Ahdamam.
 St. Ar ko winnam buhs mirt?
 B. Ar wisseem grehkeem.
 St. Ar wisseem lahdeem grehkeem winnam buhs mirt?
 B. Ar wisseem saweem grehkeem.
 St. Un ar ko winnam wehl buhs mirt?
 B. Ar wissahm sawahm nitnahm lahribahm.
 St. Bet kam tad no tahdas mirschauas buhs preekscha nahkt un uszeltees?
 B. Weenam jaunam zilwekam.
 St. Ko tam jaunam zilwekam buhs darriht?
 B. Preekscha nahkt un uszeltees.
 St. Kad tam buhs preekscha nahkt un uszeltees?
 B. Iddeenas.

Leezi wehra: Schè lai prassa: Woi tam jaunam zilwekam no uhdens buhs uszeltees?

B. Ne no uhdens, bet no grehtu noscheloschanas.

- St. Rahdam tad nu schim jaunam zilwekam buhs buht?
- B. Tahdam, tas eefsch taisnibas un schkistibas preefsch Deewa muhschigi dsihwo.
- St. Kam buhs eefsch taisnibas un schkistibas dsihwoht?
- B. Tam jaunam zilwekam?
- St. Rahdam jaunam zilwekam?
- B. Tam tas ideenas nahf un uszettahs.
- St. Ra schim jaunam zilwekam buhs dsihwoht?
- B. Gelfsch taisnibas un schkistibas.
- St. Preefsch ta winnam buhs dsihwoht?
- B. Preefsch Deewa.
- St. Bif ilgi winnam buhs dsihwoht preefsch Deewa?
- B. Muhschigi.
- St. Tad nu ta uhdens-kristiba apfihme, ta ar wezzu Ahdamu to buhs darriht?
- B. Ra winnu buhs apflizinaht.
- St. Bet ja nu wezzais Ahdams tohp apflizinahts, kam tad buhs usjeltees?
- B. Weenam jaunam zilwekam.
- St. Kur stahw tas rakstihsts?
- B. Tas swehts Pahwils fakka: Mehs ar Kristu effam aprakti zaur to kristibu eefsch tahs nahwes ta ittin ka Kristus irr usmohdinahts no mirroneem zaur to gohdibu ta Tehwa, tapatt arridsan mums buhs dsihwibas atjaunafchanâ staigahf. (Reem. 6, 4).
- St. Kas schohs wahrbus fakka?
- B. Swehts Pahwils.
- St. Ko swehts Pahwils fakka?
- B. Winsch fakka, ta mehs ar Kristu effam aprakti.
- St. Kas effohf apraktis?
- B. Mehs.
- St. Ar to mehs effam aprakti?
- B. Ar Kristu.
- St. Zaur to mehs ar Kristu effam aprakti?
- B. Zaur kristibu.
- St. Gelfsch ta mehs effam aprakti?
- B. Gelfsch tahs nahwes.
- St. Par to mehs ar Kristu effam aprakti eefsch tahs nahwes?
- B. Ka mums buhs dsihwibas atjaunafchanâ staigahf.
- St. Ra mums buhs staigahf?
- B. Dsihwibas-atjaunafchanâ.
- St. Ra tam buhs notift?
- B. Ittin ka Kristus irr usmohdinahts no mirroneem.

- St. Zaur to Kristus irr usmohdinahts no mizzoneem?
 B. Zaur to gohdibu ta Tehwa.
 St. Zaur ta gohdibu Kristus irr usmohdinahts?
 B. Zaur Tehwa gohdibu.
 St. Kas tad nu tapatt ar mums notiks?
 B. Mehš arridsan dšihwibas atjaunoschanâ staigašm.
 St. Zaur to tas gan notiks?
 B. Zaur ta Tehwa gohdibu.

No swehta wakkarehdeena.

I.

- St. Kas irr tas swehts wakkarehdeens?
 B. Tas irr ta pateefa meefa un affinis muhsu kunga Jesus Kristus ar tahš maises un wihna mums kristiteem zilwekeem ehst un dsert no pascha Kristus eesta hdihts.
 St. Ko tad dabbujam swehtâ wakkarehdeenâ?
 B. Muhsu kunga Jesus Kristus pateefu meefu un affinis.
 St. Ka meefu dabbujam swehtâ wakkarehdeenâ?
 B. Muhsu kunga Jesus Kristus meefu.
 St. Woi winna meefu ween dabbujam swehtâ wakkarehdeenâ?
 B. Nemeen winna meefu bet arri winna affinis.
 St. Kâ Lutters šcho meefu nosauz, to swehtâ wakkarehdeenâ dabbujam?
 B. Winsch to nosauz par Kristus pateefu meefu.
 St. Ar to tad Kristus meefu un affinis dabbujam swehtâ wakkarehdeenâ?
 B. Ar to maiši un to wihnu.
 St. Kâ tad mums Kristus meefu un affinis buhs dabbuht?
 B. Mums to buhs ehst un dsert.
 St. Woi mums to maiši un wihnu ween buhs ehst un dsert?
 B. Nemeen maiši un wihnu, bet arri Kristus meefu un affinis.
 St. Ar to tad mums Kristus meefu un affinis buhs ehst un dsert?
 B. Ar maiši un wihnu.
 St. Ko mums buhs ar to maiši ehst?
 B. Kristus meefu.
 St. Un to mums buhs ar to wihnu dsert?
 B. Kristus affinis.

- St. Tad nu mums fwehtâ wakkarehdeenâ neween maife teet dohta, bet to dabbujam lihds ar to maifi?
- B. Kristus meesu.
- St. Un tàpatt nedabbujam wihnu ween, bet kas mums lihds ar to wihnu teet dohts?
- B. Kristus affinis.
- St. No ka tad tahds wakkarehdeens irr eestahdihts?
- B. Tas no pascha Kristus eestahdihts.
- St. Kur stahw tas rakstihst?
- B. Tà raksta fwehti preezas-mahzitaji: Matteüs. Markus un Luhtas un tas fwehtais Pahwils: Muhsu Kungs Jesus Kristus, tanni nakti, kad tas nodohst tappe, nehma tas to maifi, pateiza un pahrlausa to un dewa to faweem mahzefkeem un fazzija: Memmeet un ehdeet, ta irr manna meefa, kas par jums tohp dohta; — to darrait mannis peeminnedami.
- Tà lihds arridsan nehma tas to bifferi pehz ta wakkarehdeena pateiza un dewa teem to un fazzija: Memmeet un dserreet wiffi nota. Schis bifferis irr ta jauna eestahdischana eefsch mannahm affinim, kas par jums un par daudseem isleetas tohp par peedohschanu to grehtu; to darrait, zeekahrt juhs to dserreet, mannis peeminnedami.
- St. Kas tee tahdi rakstijati irr, kas sinnu dewuschi par fwehta wakkarehdeena eestahdischanu?
- B. Tee fwehti preezas-mahzitaji.
- St. Rahdi irr tee fwehti preezas-mahzitaji?
- B. Matteüs, Markus un Luhtas.
- St. Un kas bes scheem wehl sinnu dewis par fwehta wakkarehdeena eestahdischanu?
- B. Tas fwehtais Pahwils.
- St. Kad muhsu Kungs Jesus Kristus irr fwehtu wakkarehdeenu eestahdijis?
- B. Tanni nakti, kad tas nodohst tappa!
- St. No winsch papreefsch irr nehmis?
- B. To maifi.
- St. No winsch darrija, to maifi nemdams?
- B. Winsch pateiza.
- St. No winsch pateizis padarrija?
- B. Winsch lausa to maifi.
- St. Un kad winsch to maifi bija lausis, to winsch tad padarrija?
- B. Winsch to dewa faweem mahzefkeem.

- St. Ko Jesus dohdams fazzija?
 B. Remmeet un ehdeet, ta irr manna meefa.
- St. Ko winneem bija darriht ar to maiši?
 B. Winneem to bija nemt un ehst.
- St. Par ko Kristus to maiši nosauza?
 B. Par fawu meefu.
- St. Ko tas Kungs fazzija par scho fawu meefu?
 B. Winsch fazzija: Ta par jums tohp dohta.
- St. Par ko winna teeloht dohta?
 B. Par teem mahzefkeem.
- St. Un ko tas Kungs faweem mahzefkeem par to fazzija, ta winneem bija to maiši ehst?
 B. Winsch fazzija: To darrait mannis peeminnedami.
- St. Tad winsch gribbeja, lai tee mahzefki to maiši ehdoht ko darritu?
 B. Lai tee winnu peeminnetu.
- St. Ko tas Kungs darrija, tad winsch faweem mahzefkeem to maiši bija dewis?
 B. Tad winsch nehma to bifferi.
- St. Kad winsch nehma to bifferi?
 B. Behz ta wakkar-ehdeena.
- St. Ko tas Kungs darrija, to bifferi nemdams?
 B. Winsch pateiza.
- St. Winsch pateizis, ar to bifferi darrija?
 B. Winsch to dewa faweem mahzefkeem.
- St. Ko winsch dohdams faweem mahzefkeem pawehleja?
 B. Winsch teem pawehleja, lai nemmoht un dferroht wiffi no ta.
- St. Ra tas Kungs to bifferi nosauza?
 B. Winsch to nosauza par to jaunu eestahdischanu eefsch winna affinim.
- St. Par tahdu eestahdischanu Kristus to bifferi nosauza?
 B. Par jaunu eestahdischanu.
- St. Gefsch tahdahm affinim schi jauna eestahdischana effoht eestahdita?
 B. Gefsch Kristus affinim.
- St. Ko tas Kungs fazzija par schahm fawahm affinim?
 B. Winsch fazzija, ta tahs par teem mahzefkeem un par daudseem isleetas tohpohht.
- St. Un par ko tahs teeloht isleetas?
 B. Par grehtu-peedohschanu.

- St. Un ko tas Kungs fatweem mahzeffeem pawehleja, ta winneem waijadseja no ta bikkera dsert?
- B. Winsch teem pawehleja: To darrait, zeekahrt juhs to dserreet, mannis peeminnedami.
- St. Ko winneem bija peeminneht, zeekahrt winni no ta bikkera dsehra?
- B. To Kungu.
- St. Kad winneem bija to Kungu peeminneht?
- B. Zeekahrt winni no ta bikkera dsehra.

II.

- St. Ko palihds tahda ehfchana un dserfchana?
- B. To mahza mums fchee wahrdi: Par jums dohta un isleetas par peedohfchanu to grehku, prohti, ta mums fwehtâ wakkarehdeenâ peedohfchana to grehku, dsihwiba un fwehtiba zaur tahdeem wahrdeem dohta tohp; jo tur peedohfchana to grehku irr, tur irr arridsan dsihwiba un ta muhschiga dsihwofchana.
- St. Kahdi irr tee wahrdi, tas mums to mahza, to tahda ehfchana un dserfchana mums palihds?
- B. Tee wahrdi: Par jums dohta un isleetas par peedohfchanu to grehku.
- St. Kas fchohs wahrbus irr fazzijis?
- B. Tas Kungs Jesus Kristus.
- St. Us ko rahda tee wahrdi: „Par jums dohta?“
- B. Tee rahda us Kristus meefu.
- St. Bet us ko rahda tee wahrdi: Par jums isleetas?
- B. Tee rahda us Kristus affininim.
- St. Par ko tad schahs affinis effoht isleetas?
- B. Par peedohfchanu to grehku.
- St. Ko fchee wahrdi: Par jums dohta un isleetas par peedohfchanu to grehku mums mahza?
- B. Tee mahza, to tahda ehfchana un dserfchana mums palihds.
- St. Kahda ehfchana un dserfchana?
- B. Ta ehfchana un dserfchana fwehtâ wakkarehdeenâ.
- St. Nu, ko tad schi ehfchana un dserfchana mums palihds?
- B. Ta palihds, ta mums fwehtâ wakkarehdeenâ peedohfchana to grehku, dsihwiba un fwehtiba zaur tahdeem wahrdeem dohta tohp.
- St. Kas mums tohp dohts?
- B. Grehku-peedohfchana.

- St. Kas wehl?
 B. Dsihwiba.
 St. Kas wehl?
 B. Swehtiba.
 St. Kur mums tas tohp dohts?
 B. Swehtâ wakkarehdeenâ.
 St. Zaur ko mums tas tohp dohts?
 B. Zaur tahdeem wahrdeem.
 St. Zaur lahdeem wahrdeem.
 B. Zaur teem wahrdeem: Par jums dohta un isleetas par peedohschanu to grehtu.
 St. Woi mums grehtu=peedohschana ween tohp dohta zaur tahdeem wahrdeem?
 B. Neeween grehtu=peedohschana, bet arri dsihwiba un swehtiba.
 St. Pareisi, jo kas tur aisween arr irr, tur grehtu=peedohschana irr?
 B. Tur arridsan irr dsihwiba un ta muhschiga dsihwoschana.
 St. Kur irr dsihwiba un ta muhschiga dsihwoschana?
 B. Tur, kur irr grehtu=peedohschana.

III.

- St. Râ warr meefiga ehshana un dserfshana tahdas leelas leetas darriht?
 B. Ehshana un dserfshana ween gan nedarra bet tee wahrdi, kas schè stahw: par jums dohta un isleetas par peedohschanu to grehtu. Schèe wahrdi irr pee tahs ehshanas un dserfshanas swehtâ wakkarehdeenâ tohti zeenijami un kas teem pascheem wahrdeemtiiz, tam noteet, ko tee sohla un là tee skann, ar wahrdu: peedohschana to grehtu.
 St. Woi tad nu meefiga ehshana un dserfshana tahdas leelas leetas darra?
 B. Ehshana un dserfshana ween to gan nedarra.
 St. Ko ehshana un dserfshana ween nedarra?
 B. Tahdas leelas leetas.
 St. Rahdas leelas leetas ehshana un dserfshana ween nedarra?
 B. Ehshana un dserfshana ween nedohd grehtu=peedohschanu, dsihwibu un swehtibu.
 St. Rahda ehshana un dserfshana ween nedohd grehtu=peedohd dsihwibu un swehtibu.
 B. Meefiga ehshana un dserfshana.

- St. Ja nu meeſſga ehſchana un dſerſchana ween tahdas leelas leetas nepadarra, las tad tahs padarra?
- B. Tee wahrdi: par jums dohta un tà pr.
- St. Ja nu ſchee wahrdi tahdas leelas leetas padarra, tahdi winni tad buhs?
- B. Lohti zeenijami.
- St. Kam buhs ſchohs wahrduſ lohti zeeniht?
- B. Mums.
- St. Pee la mums buhs ſchohs wahrduſ lohti zeeniht?
- B. Pee tahs ehſchanas un dſerſchanas ſwehtâ wakkarehdeenâ.
- St. Ko mums buhs lohti zeeniht pee tahs ehſchanas un dſerſchanas ſwehtâ wakkarehdeenâ?
- B. Tohs wahrduſ: Par jums dohta un tà pr.
- St. Woi tad nu mehs wiſſas tahs leelas leetas, to wakkarinâ dabbutjam, arri beſ ehſchanas un dſerſchanas zaur ſcheem wahrdeem ween warram dabbut?
- B. Newarram wiſ.
- St. Kapeh; ne?
- B. Tapeh; la teef ſazzihts: ka ſchee wahrdi pee tahs ehſchanas un dſerſchanas irr lohti zeenijami.
- St. Woi tad warram to Kunga wakkarinu ſanemt beſ ehſchanas un dſerſchanas?
- B. Newarram wiſ.
- St. Bet las ween dabbu ſwehtâ wakkarehdeenâ grehtu=peedoſſchenu?
- B. Tas, las teem paſcheem wahrdeem tiſz.
- St. Kahdeem paſcheem wahrdeem?
- B. Teem wahrdeem: Par jums dohta un tà pr.
- St. Kâ tam noteef, las ſcheem wahrdeem tiſz?
- B. Tam noteef, to tee ſohla un kâ tee ſtann.
- St. Ko tad weenâ wahrda ſanemmohht, ſchee wahrdi ſohla?
- B. Grehtu peedoſſchenu.

IV.

- St. Kas nemm tad tahdu wakkarehdeenu zeenigi?
- B. Geweht un ſtaisti apgehrbtees, irr gan preeſſch zilweku azzim weena labba leeta, bet tas irr ihti zeenigs un labbi ſataiſijees, las ſcheem wahrdeem tiſz: Par jums dohta un iſleetas par peedoſſchenu to grehtu. Bet las ſcheem wahrdeem netiſz, tas irr nezeenigs un nelabbi ſataiſijees; jo tas wahrds: „Par jums“ praſſa wiſſſin tiſzigas firdis.

Leezi wehrä: Uf to jautafchanu: Kas nemm tabdu wakkarehdeenu zeenigi, daschäs weetas behrni irr eeraddufchees, atbildeht: Zeenigi gameht un tä pr. Prachtigeem wezzakeem un floblmeistereem par to jagahda, fa fchi waina pee flaitfchanas teet atmefta.

St. Kas effoht labba leeta preekfch zilwefa azzim?

B. Gaweht un flaitfi apgehrbtees.

St. Kahda leeta effoht gawefchana un flaitfis apgehrbs?

B. Labba leeta.

St. Bet preekfch kahdam azzim fchahs leetas effoht labbas?

B. Preekfch zilwefa azzim.

St. Woi tad nu pee fwehta wakkarehdeena eijohht deefgan buhfm fataifjufchees, tad gaweju fchi un flaitfi apgehrbuchees pee wakkarina nahfam?

B. Ne buhfm wis.

St. Taisniba, mihtais behrns. Jo gaweht un flaitfi apgehrbtees, tahs irr ahrigas leetas. Lai nu gan tahs irr pee flahjigas un labbas preekfch zilwefu azzim, tad tomehr Deews, firschu-mannitajs buhdams, uf to ween flatta, woi muhfu frdis irr zeenigas, tad pee wakkarina nahfam. Kas tad nu irr ihsti zeenigs un labbi fataifjees?

B. Tas, kas fcheem wahrdeem tizz.

St. Kas to darra?

B. Kas tizz.

St. Kas lam tizz?

B. Kas tizz teem wahrdeem: Par jums dohta un tä pr.

St. Kahds tas irr, kas fcheem wahrdeem tizz?

B. Tas irr ihsti zeenigs un labbi fataifjees.

St. Preekfch fa winsch irr zeenigs?

B. Preekfch fwehta wakkarina.

St. Un uf to winsch irr labbi fataifjees?

B. Uf fwehtu wakkarinu.

St. Kad zilwefs irr ihsti zeenigs un labbi fataifjees?

B. Kad winsch tizz teem wahrdeem: Par jums dohta un tä pr.

St. Bet ja nu kahds fcheem wahrdeem netizz, kahds winsch tad irr?

B. Tad winsch irr nezeenigs un nelabbi fataifjees.

St. Kurfch zilwefs irr nezeenigs un nelabbi fataifjees?

B. Tas, kas netizz.

St. Preekfch fa tad kahds zilwefs irr nezeenigs un nelabbi fataifjees?

B. Preekfch fwehta wakkarehdeena.

St. Kaphez tad fchis zilwefs irr nezeenigs un nelabbi fataifjees?

B. Tapehz fa tas wahrds: „Par jums“ praffa wifchlin tizzigas frdis.

- St. Rahdi wahrdi praffoht wischkin tizzigas firdis?
 B. Tee wahrdi: Par jums.
 St. Kas tad schohs wahrduß irr fazzijis?
 B. Jesus Kristus.
 St. No kahdeem wahrdeem fchee wahrdi irr isnemti?
 B. No teem wahrdeem: Par jums dohta un isleetas un ta pr.
 St. Rahdas firdis tad nu praffoht fchee wahrdi?
 B. Wischkin tizzigas.

Leeji wehrâ: Schê lai praffa: Kâ tad tas faprohtams, la fchee wahrdi praffoht wischkin tizzigas firdis?

B. Tas irr ta faprohtams, la mums fcheem wahrdeem no wiffas firds jatizz.

- St. Kad nu mehß to swehtu wakkarinu zeenigi nemßin?
 B. Kad teem wahrdeem: „Par jums“ no firds tizzestm.
 St. Bet zaur to ween newarram zeenigi palitt?
 B. Zaur to, fa gawejam un flaitti apgehrbamees.

No tahm debbesu-walstibas atflehgahm.

- St. Kas irr tahß debbesu-walstibas atflehgas?
 B. Tahß debbesu-walstibas atflehgas irr tas spehts, to muhßu Kungs Kristus schinnî pasaulê sawâ wahrdâ eezehlis, teem, tas sawus grehtus no firds noschello, eeffsch pateefas tizzibas us Deewa Tehwa schehlastibu un ta Kunga Jesus dahrgu nopelnischanu grehtu-peedohschanu luhdsahß un no grehteem atkappjahß, tohs grehtus peedoht un teem, kas no grehteem neatgreeschahß, tohs grehtus patureht pehz pascha Kristus wahrdeem.
 St. Kas tad nu irr tahß debbesu-walstibas atflehgas?
 B. Tahß irr tas spehts, to tas Kungs Kristus irr eezehlis, tohs grehtus peedoht un tohs grehtus patureht.
 St. Kur tas Kungs Kristus tahdu spehtu eezehlis?
 B. Schinnî pasaulê.
 St. Kahdâ wahrdâ winsch scho spehtu eezehlis?
 B. Sawâ wahrdâ.
 St. Tad nu debbesu-walstibas atflehgas irr kahds spehts?
 B. Grehtu-peedohschanas spehts.

- St. Wot grehtu-peedohfch anas spehts ween?
 B. Neeween grehtu-peedohfchanas, bet arri grehtu-paturrefchanas spehts.
- St. Kahdâ wahrdâ grehti tohp peedohti jeb paturreti?
 B. Jesus wahrdâ.
- St. Kahdeem zilwekeem par labbu tas Kungs Kristus to grehtu-peedohfchanas spehtu eezehlis?
 B. Teem par labbu, tas farvus grehtus no firde noschehlo.
- St. Râ winneem janoschehlo fawi grehti?
 B. No firde.
- St. Un tas winneem wehl jadarra?
 B. Winneem grehtu-peedohfchana jaluhdsahs.
- St. Râ winneem grehtu-peedohfchana jaluhdsahs?
 B. Gessch pateefas tizzibas.
- St. Kas tad winneem jatizz?
 B. Winneem jatizz Deewa schehlastiba un ta Kunga Jesus dahrga nopelnischana.
- St. Un tas winneem wehl jadarra?
 B. Winneem jaatkahpjahs no grehkeem.
- St. No tad nu tas Kungs Jesus tahdeem par labbu, tas wissu to gribb darriht, irr eezehlis?
 B. Grehtu-peedohfchanas spehts.
- St. Bet tahdeem zilwekeem par pahrmahzifchanu winsch tahdu spehtu eezehlis, zaur to grehti tohp paturreti?
 B. Teem par pahrmahzifchanu, tas no grehkeem neatkahpjahs.
- St. Kahdâ wahrdâ scheem grehti teel paturreti?
 B. Pascha Kristus wahrdâ.
- St. No tee wahrdi „grehtus paturrecht“ apfihme?
 B. Tee apfihme to, ta grehti netohp peedohti.
- St. Tad nu Kristus pars tahdu spehtu irr eezehlis. Kahdi irr tee Kristus wahrdi?
 B. Muhfu Kungs Kristus fakka ta fwehta Jahna ewangeliuma-grahmatâ (21, 21) tâ: Meers lai irr ar jums — tâ manni tas Tehws irr fuhthijs, tâ es juhs fuhthu. Un to fazzijis, winsch puhta us teem un fazzija: Nemmet to fwehtu Garru. Kam juhs tohs grehtus pamettiseet, teem tee pamesti, un kam juhs tohs grehtus paturrefeet, teem tee paturreti.
- St. Us to tas Kung Kristus schohs wahrdis fazzija?
 B. Us saweem mahzefkeem.
- St. Kahdi wahrdi schai weetâ wifswairaf wehrâ leefami?
 B. Tee wahrdi: Kam juhs tohs grehtus pamettiseet, teem tee pamesti, un kam juhs tohs grehtus paturrefeet, teem tee paturreti.

- St. Rahdeem tad tee grehki tiffchoht pamesti?
- B. Teem, kurreem Jesus mahzeffi tohs pamettifchoht.
- St. Un lahdeem tee grehki tiffchoht paturreti?
- B. Teem, kurreem Jesus mahzeffi tohs paturrefchoht.
- St. Ko dohd jeb ko padarra mums labba tahs debbefu-walstibas atflehgas?
- B. To mahza muhs tee wahrdi ta Kunga Kristus: Kam juhs tohs grehkus pamettifseet, teem tee pamesti. Jo ta grehku-pameschana, zaur Kristus affinainu nahwi pelnita, kluhst eelsch Kristus wahrda teem tizzigeem eedohta, ta winnu tizziba eestiprinata un firds remdeta tohp; jo us tizzibu nahf meers firdi, tad tee grehki pamesti irr.
- St. Rahdi wahrdi mahza, ko labba tahs debbefu-walstibas atflehgas dohd?
- B. Tee wahrdi: Kam juhs grehkus pamettifseet, teem tee pamesti.
- St. Jo las tad tizzigeem grehku-fuhdsetajeem tohp eedohts?
- B. Grehku-pameschana.
- St. Zaur ko schi grehku-pameschana irr pelnita?
- B. Zaur Kristus affinainu nahwi.
- St. Rahda wahrda grehku pameschana tizzigeem teef eedohta?
- B. Kristus wahrda.
- St. Par ko tizzigeem grehku pameschana teef eedohta?
- B. Par to, ta lai winnu tizziba tohp eestiprinata un winnu firds tohp remdeta.
- St. Jo zaur ko tad meers nahf firdi?
- B. Zaur to, ta mehs tizzam, ta grehki mums pamesti.
- St. Ra warr mahzitajs, las tiffai zilweks irr, grehkus peedoht?
- B. To mahzitajs nedarra ta zilweks no fewis, bet us Kristus pawehleschanu un apsohleschanu, ta winna wahrdi to issakka: Memmeet to fwehtu Garru. Kam juhs tohs grehkus pamettifseet, teem tee pamesti. Ra tam Kungam Kristum us pafaules spehks irr, grehkus pamest, ta winsch pats tahdu spehku teem basnizas-tehweem jeb mahzitajeem irr eedewis, fazzidams: ta manni tas Tehws irr fuhthijs, ta es juhs fuhthu; — las juhs dsird, tas dsird manni. Luhl. 10, 16.
- St. Ra mahzitajs nepeedohd grehkus?
- B. Winsch nepeedohd no fewis.
- St. Bet us ta pawehleschanu un apsohleschanu mahzitajs grehkus peedoht?
- B. Us Kristus pawehleschanu un apsohleschanu.

- St. Rahdi irr tee Kristus pawehleschanahs no apfohlfchanas wahrbi?
- B. Kam juhs tohs grehtus pamettiseet, teem tee pamesti.
- St. Kam ween ihsti peederr tas grehtu-peedohfchanas spehts pasaulê?
- B. Tam Kungam Kristum.
- St. Bet kam winsch to spehtu irr eedewis?
- B. Teem basnizas-tehweem jeb mahzitajeem.
- St. Rahdus wahrduß fazzidams, winsch teem to grehtu-pamefchanas spehtu eedewis?
- B. Râ manni tas Tehws irr fuhtijis, tà es juhs fuhtu, — tas juhs dsird, tas dsird manni.
- St. Pareisi. Râ tas Tehws sawu Dehlu pasaulê fuhtijis, lai tas zilwekeem grehtu-peedohfchanu nestu, tàpatt tas Dehls mahzitajus fuhtijis. Kad nu mahzitaju peedohfchanas wahrduß dsirdam, to tad dsirdam?
- B. Jesu paschu.
- St. Jo tà Jesus fakta?
- B. Kas juhs dsird, tas dsird manni.
- St. Rahdeem buhs tohs grehtus pamest?
- B. Tahdeem, tas ar firds-noscheloschanahm sawus grehtus atsiht un ar firds-semmoschanu un tizzibu zaur Kristu schelastibu un eepreezinafchanu luhdsahs, tà Kristus us weenu melmexu-fehrdsigu fazzija: Memmees drohschu firdi, mans dehls, tawi grehti tew irr pamesti. (Matt. 9, 2.) Un us weenu leelu grehzineezi, tas sawus grehtus apraudaja: Tew tawi grehti irr peedohti. Tawa tiiziba tew irr palihdsejusi. Gij ar meeru. (Luhf. 7, 48. 50.)
- St. Rahdeem tad nu tohs grehtus buhs pamest?
- B. Tahdeem tas sawus grehtus atsiht.
- St. Bet tà winneem sawi grehti jaatsiht?
- B. Ar firds-noscheloschanahm.
- St. Bet tas teem wehl jadarra, kurzeem tohs grehtus buhs pamest?
- B. Teem schelastiba un eepreezifchana jaluhdsahs.
- St. Zaur to winneem jaluhdsahs.
- B. Zaur Kristu.
- St. Bet ar lahdu prahthu winneem schelastiba un eepreezinafchana jaluhdsahs?
- B. Ar firds-semmoschanu un tizzibu.

- St. Ja nu zilweks ar firds-noschehlofchanahm fawus grehtus atfihst un ar firds-semmoschanu un tizzibu zaur Kristu schehlastibu un eepreezinafchanu luhdsahs, to wianam tad buhs darriht?
- B. Grehtu-pameschanu.
- St. So kas tahdeem zilwekeem grehtu-pameschanu fluddinaja?
- B. Pats Kristus.
- St. Rahdi zilwefi, kuzzeem ta notizzis, par prohwi teef peeminneti?
- B. Weens melnenu-sehrdfigs un weena leela grehzineeze.
- St. Ra tas kuogs us to grehzineezi fazzija, kas wianai effohbt palihdsejuff?
- B. Wianas tizziba.
- St. Rahdeem buhs tohs grehtus patureht un nepeedoh?
- B. Wisseem netizzigeem, kas eefsch grehkeem tihschi paleef, kas deewischfigas mahzibas pulgotaji irr un no grehkeem neatstahjabs. Ra muhsu Kungs Kristus mahza Matt. ewang. grahm. 18, 15—17: Ja taws brahliis prett tewi grehlo, tad eij un pahrmahzi wianu stary tew un wianu fewischti; tad winsch tewi klaufa, tad tu effi tawu brahli mantojis. Un ja winsch negribb klauffht, tad nemm pee fewim wehl weenu jeb diwi, ta no diweju jeb treiju leezineeku muttes iklatrs wahrds tohp apstiprinahts. Bet ja winsch ir tohs neklaufa, tad falki to tai draudsei; bet ja winsch to draudsi neklaufa, tad turri to par paganu un muitineeku.
- St. Rahdeem tad nu nebuhs tohs grehtus peedoh?
- B. Wisseem netizzigeem.
- St. Rahdus tad warr pasiht par netizzigeem?
- B. Tohs, kas eefsch grehkeem tihschi paleef.
- St. Un rahdus wehl?
- B. Tohs kas to deewischfigu mahzibu pulgo.
- St. Ko tahdeem zilwekeem nebuhs dabbuht?
- B. Grehtu peedohfchanu.
- St. Bet kas noteef ar wianu grehkeem?
- B. Lee wianneem teef paturetti.
- St. Kas to mahza, ta tahdeem tohs grehtus nebuhs pamest?
- B. Muhsu Kungs Kristus.
- St. Rahda weetâ muhsu Kungs Kristus to mahza?
- B. Mattheiis ewangeliumâ, 18tâ nodakkâ, no 15tas perschas lihpf 17tai.

- St. Ko tas Kungs pawehl, ka mums buhs darriht ar sawu
brabli, kas prett mums grehlo?
- B. Mums buhs to fewischki pahmahziht.
- St. Ra mums to buhs fewischki pahmahziht?
- B. Starp mums un starp wiinu.
- St. Ja nu muhsu brablis muhs klausa, kas tad buhs?
- B. Tad mehs wiinu effam mantojuschi (tas irr: pahleezi-
najuschki jeb atgreesuschki).
- St. Bet ja winsch mums negribb klausht, to mums tad buhs
darriht?
- B. Tad mums buhs ar weenu jeb diweem leezineekem pee
wiina eet.
- St. Par to ta?
- B. Lai iffats wahrds no leezineeku muttes tohp apstivrinabts.
- St. Rahdeem wahrdeem no leezineeku muttes buhs apstivrina-
teem tapt?
- B. Teem wahrdeem, to mehs sawa brabta preelscha runnajam.
- St. Bet ja nu winsch tohs leezineekus arr nekluusa, to tad
lai darra?
- B. Tad to buhs draudsei fazziht.
- St. Bet ja nu winsch arri to draudsi ueklausa, to tad ar wiinu
buhds darriht?
- B. Tad wiinu buhs turreht par paganu un par muitineeku.
- St. Pareisi: tad nu redsam, ka tas Kungs Kristus pats pa-
wehl, ka tohs, kas draudses pamahzishanu un pahmahzi-
shanu negribb klausht, bet kas sawu firdi apzjetina, par
paganeem buhs turreht, prohti, tahdeem nebuhs grehkus
peedht.